

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemam:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan svoje izvenredne nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na plemen naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne oziira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Klerikalni naval na Ljubljano.

Letošnji katoliški shod v Ljubljani se bistveno razlikuje od svojih prednikov. Prejšnji katoliški shodi so bili vsi nekake domače priredbe klerikalne stranke in duhovščine in vršili so se takorekoč med štirimi stenami. Udeležba preprostega ljudstva ni bila nikdar posebna in klerikalci je tudi niso iskali, saj so bili katoliški shodi posvečeni več ali manj samo organizacijskemu delu.

Letos je drugače. Zborovanja, razprave, predavanja, slavnostni govori — to je stopilo vse v ozadje. Klerikalna stranka je vse svoje skrbi in vse svoje moči osredotočila na zunanjo stran in na zunanji efekt in hotela vprizoriti velikansko manifestacijo, ki naj pokaže svet, kako moč in veljavo ima slovenski klerikalizem doma in med avstrijskimi Slovani sploh in kako popolnoma in brezuvetno gospoduje na Slovenskem.

Pa še drug, veliko večji in dalekosežnejši namen je imel katoliški shod. Ni mu bila samo naloga, pokazati pristašem in nasprotnikom, s kakimi armadami in silami razpolaga klerikalna stranka. Njegova glavna naloga je bila v trdnjavi slovenskega naprednjstva posvedočiti, da šteje na Slovenskem samo klerikalizem kot javen faktor in da je njegova moč tako ogromna in velika, da potlači tudi slovensko naprednjstvo v svojem osrčju.

Osem dni pred katoliškim shodom je bila od zelo merodajne klerikalne strani izrečena beseda: Če se nam zdaj ne posreči, spraviti naprednjake na kolena, če jih zdaj ne pritismo ob tla, potem nimamo v Ljubljani ničesar več iskati.

Da, napredno Ljubljano potisniti pod klerikalni podplat, to je pravi vzrok, da so klerikalci pri letošnjem katoliškem shodu vso pozornost in vse moči posvetili zunanjemu nastopu. Upali so, da pridejo v Ljubljano s svojimi četami, kakor pride zmagovalci v zavojevano mesto, da bo vse pred njimi popadalo na kolena, da potegnejo vse za seboj, da bo število in sijaj nastopa prevzel in omamil vse prebivalstvo, razdril vse vezi strankarske discipline, izruval vse stebre, na katerih sloni naprednjstvo in kakor vihar potegnil vse za seboj v tabor klerikalizma.

Zavojevalci Ljubljano, to je cilj in višek vseh klerikalnih prizadevanj, zakaj naj imajo na kmetih še

tako oblast, dokler jim ne pride v roke Ljubljana, dotlej ne morejo doseči popolne veljave in dotlej niso reprezentantje Slovenstva. Na zavojevanje Ljubljane mislijo klerikalci noč in dan, ob solncu in megli in poskušajo to doseči z lepa in z grda, z laskanjem in brutaliziranjem z zapeljavanjem in s terorizmom, z blagoslovi in prokletji.

Tudi katoliški shod je bil letos prirejen izključno iz ozirov na prihodnje deželnozborske volitve in na zavojevanje Ljubljane. Z enim mogočnim, čim večjim in sijajnejšim navalom so hoteli zavzeti Ljubljano.

Naval je bil odbit. Mogočno so šumeli klerikalni valovi, a se vsi razbili ob skaloviti zvestobi ljubljanskega naprednega prebivalstva.

Z vsemi sredstvi, od ponižnega prosjačenja do najhujšega terorizma, do groženj z maščevanjem in uničenjem, so poskušali klerikalci izsiliti, da bi jih Ljubljana častila z zastavami. Klerikalni pritisk je bil nad vse silovit, toda uspeha ni dosegel, kakor ga ni doseglo sicer jako sprtno aranžiranje provokatorjev, ki naj bi prebivalstvo zapeljali, da bi glasno pozdravljali udeležnike in jim prirejali ovacije. Klerikalci so upali, da postane ljubljansko prebivalstvo, kar pijano pri pogledu na klerikalno manifestacijo in da bo ta manifestacija, kakor deroča reka vse potegnila za seboj. A kako razočaranja.

Klerikalci so za katoliški shod mnogo obetali, pa svojih obljub niso mogli izpolniti in gojili so velike nade, ki pa se jim niso uresničile. Upali so, da spravijo petnajst do dvajset tisoč ljudi v Ljubljano, pa jih niso spravili nad šest do sedem tisoč k sprevedu, obetali so Ljubljani velikanski gmetni dobiček, ki je pa izostal in je denarna korist od tega shoda razmeroma jako skromna in upali so, da bodo razdeljali napredno stranko, kakor povodenj, pa niso dosegli nobenega uspeha.

Udeležba na katoliškem shodu oziroma manifestacijskem sprevedu je bila lepa in znatna, ali v primeri s tem, kar so klerikalci obetali in smo vsi pričakovali, pa ta udeležba ni zadostna. Odziv Čehov je bil že jako skromen, odziv Poljakov nad vse malenkosten, a niti Hrvatje niso prišli v tistem številu, kakor se je smelo v najslabšem slučaju pričakovati. Kar se tiče domačega ljudstva, pa udeležba že celo ni v soglasju s tem, kar so klerikalci upali in pričakovali. Vpliv duhovščine na kmečko ljud-

stvo je pri nas velikanski, navadno zaleže dovolj že duhovski migljaj. Za udeležbo na katoliškem shodu pa so napeli klerikalci ves svoj agitacijski aparat. Duhovščina si je šela v častno dolžnost, da spravi skupaj, kar je le mogoče ljudi in kadar je došel duhovščina agitirala po kmetih v znamenju vere in cerkve, tedaj je še vedno imela uspeh. Toda uspeh, ki ga je dosegla to pot, ne odgovarja njenim upanjem in ni primeren njenemu naporu. Ne rečemo nič, udeležba je bila velika, ali taka ni bila, kakor so klerikalci želeli. 15.000 do 20.000 ljudi so obetali, da pride v Ljubljano, pa so jih z vsem svojim naporom spravili 6000 do 7000 na noge. Ta udeležba — ali ne kaže, da tudi na kmetih ni več vse tako, kakor je bilo toliko časa?

Če je na eni strani klerikalce in tudi ljubljansko prebivalstvo razočarala udeležba, je pa klerikalce še veliko huje bolelo, da se jim niso izpolnile nade, ki so jih gojili glede Ljubljane. Dan 24. avgusta 1913. ostane zapisan v zgodovini narodno-napredne stranke, kajti to je bil dan impozantnega triumfa strankarske discipline in praznik strankarske zvestobe in vdanosti narodno - naprednega prebivalstva. Narodno-napredna stranka je lahko ponosna na take somišljenike, ki jih ne omaja noben pritisk in ki so znali kljubovati celo silnemu zapeljavanju in še silnejšemu terorizmu, ki so ga klerikalci zdaj razvili.

Klerikalni naval na Ljubljano se je razbil in je razletel in klerikalni poskus, zavojevati Ljubljano z enim, a velikanskim naskokom se je popolnoma izjavil in je popolnoma ponesrečil.

Katoliški shod.

Mirno in tiho je potekla manifestacija, ki so jo uprizorili klerikalci povodom katoliškega shoda in če so se udeležniki razšli nekam poparjeni, tiči vzrok pač v tem, da so prišli na ta dan z neutemeljenimi upanji v mesto.

Mnogo tednov so delali klerikalci s polnim parom. Agitacija za udeležbo zlasti pri sprevedu je bila velikanska. Uniforme in narodne noše naj bi navdušile napredno Ljubljano, koroški bratje, Čehi, Poljaki in Hrvatje naj bi potegnili vse za seboj...

V soboto so prišli slovenski gostje. Čehov je bilo malo. Poljakov je bilo komaj za deputacijo. Šli so skozi

Ljubljano tiho, kajti nihče se ni zanje zmenil. Videlo se je hitro, da so neprijetno presenečeni. V soboto zvečer je bilo po ljubljanskih ulicah zelo živahno življenje.

Ze v soboto se je pokazalo, da so klerikalci zaman pritiskali na napredno občinstvo zaradi zastav. Vse prošnje in vse grožnje, vse obletavanja in teroriziranje naprednih hišnih posestnikov ni zaleglo. Vzlic vsem pretnjam so z malimi izjemami ostali zvesti paroli, ki jo je izdala narodno-napredna stranka in niso razobesili zastav tudi ne v nedeljo. Nemški hišni posestniki so obvarovali klerikalce popolne blamaže. Nemci so prikočili klerikalcem na pomoč in tako se je zgodilo, da je bilo razobešenih več cesarskih, kakor slovenskih zastav. Okrašenje z zastavami je bilo klavirno in je napravilo mučen vtisk na udeležnike. Cele ulice so bile brez zastave. V monumentalni Stritarjevi ulici ni bilo ne ene zastave, v pionski Knafljevi ulici ena sama cesarska, v častitljivi Gosposki ulici nobene, v Dalmatinovi ulici nobene, na Mestnem trgu in v drugih ulicah so bile cele vrste hiš brez zastav, v Prešernovi ulici sta dve nemški hiši rešili klerikalce, istotako tudi na Dunajski cesti. Bil je hud polom za klerikalce. Najneprijetnejše jim je pa bilo, da je bil Kongresni trg tako gol. Pred mnsko cerkvijo je bila maša, tu je bilo središče vse slavnosti, tu je bil najimenitnejši moment vse priredbe. A kako gol je bil Kongresni trg. Okrašen je bil deželni dvorec in na koncu sta na dveh nemških hišah viseli na vsaki po ena cesarska zastava. Vse druge hiše so bile brez zastav. Da bi to prikrili, so klerikalci zabili na trgu kole in nanje obesili nekaj zastav. Nemško Filharmonično društvo je bilo v soboto razobesilo zastavo, pa jo je na pritisk iz nemških krogov zopet umaknilo. Da niso bile nemške hiše v zastavah — kako strašno žalostno bi bilo vse izgledalo.

Smehljaje je gledalo občinstvo hiše tistih par omahljivcev, ki so zapustili svojo stranko in so razobesili zastave. Kako malo jih je bilo! Res, narodno - napredna stranka je lahko ponosna na svoje somišljenike. To je suho zlato, kar je v njenih vrstah; klobuk doli pred takimi možmi!

Kaj je Nemce napotilo, da so razobesili zastave, ni še popolnoma jasno. Največ se misli, da je to bil vpliv vlade. Ta je svoje vroče simpatije za katoliški shod posvedočila na poseben način: ukazala je raz-

obesiti zastave na obeh slovenskih gimnazijah. Na šolskih zavodih zastave v proslavo strankarsko - politične priredbe — to je nekaj novega. In zakaj ni vlada še na drugih državnih poslopih razobesila zastave? Visela je cesarska zastava pač na realki, a to poslopje je last nemške hranilnice. Na nemški gimnaziji, na sodišču, pri vladi, pri financih pa ni bilo zastav. Kaj pomeni to siepomisenje, gospod dvorni svetnik grof Chorinsky?

Najmučnejši vtisk je napravilo pač to, da je tudi »Glasbena Matica« razobesila zastavo. Klerikalci preganjajo »Glasbena Matico« z vso hudobijo in srditostjo, kar je le zmorojo in odjedli so ji zadnji vinar deželne podpore. Zdaj pa se je »Glasbena Matica«, ki med naprednim občinstvom že davno več ne uživa tako velikih simpatij, kakor svoje čase, ponizala tako globoko, da je na čast svojih najzlobnejših sovražnikov razobesila zastavo. Po verodostojnih poročilih je to zasluga grofa Chorinskega in patra Hugolina Sattnerja; grof Chorinsky je baje namignil nekaj o državnih podpori, ki jo zna »Glasbena Matica« izgubiti, pater Hugolin pa je grozil, da izstopi iz odbora, če »Glasbena Matica« v posmeh naprednemu občinstvu in v počaščenje svojih sovražnikov ne razobesi zastave.

Komično je bilo, kar smo opazovali na hiši trgovske in obrtne zbornice v Knafljevih in Beethovenovi ulici. To hišo ima vso v najemu dvorni svetnik grof Chorinsky, najvnetejši pospeševalec vseh klerikalnih prizadevanj. V soboto se je na tej hiši pokazala najprej cesarska zastava na fronti v Beethovenovi ulici, potem pa deželna zastava na fronti v Knafljevi ulici. Toda glej — deželna zastava je kmalu izginila in ostala je samo cesarska. Zakaj neki gospod grof ne trpi deželne zastave? Ali mar zato, ker je slučajno tudi slovenska narodna zastava?

Spreved po mestu, ki se je vršil v nedeljo dopoldne, je bil spretno aranžiran in zelo slikovit. Brez zdržka priznamo: spreved je bil lep. Seveda je bil večkrat bolj podooben pogrebu, kakor slavnostni manifestaciji. Naravno je, da se je nabralo po glavnih ulicah vse polno občinstva. Klerikalci so na vseh glavnih krajih zlasti na križiščih nastavili po nekaj oseb, da bi občinstvo harangirali in pripravili do tega, da bi živio - klici pozdravilo udeležnike

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.

(Dalje.)

V vsem, kar je govoril, se ni videla niti sled kakega čuta. In čeprav sem bil zelo osupnjen, sem vendar opazoval moža z večjim studom. Hinavec je bil — toda v kakšni zvezi naj bi bilo to z zadevo? Ko sem tudi jaz staval par vprašanj, mi je jasnejše odgovarjal. Mrs. Sands je bila dalj časa v hiši, nego on. In šele v zadnjem času se je spomnil, da bi mogla v svoje mreže ujeti njegovega rednika. Enkrat je to tudi omenil doktorju Haslamu, toda ta se je le razburil zaradi njegovega domnevanja. Nato ni mogel ničesar več reči, vendar pa je napram svojemu staremu služabniku omenil to svojo sumnjo. Ostalo služabništvo pa ne ve o ničemer; grozni zločin je na vse učinkoval, kakor strela iz jasnega neba.

Naš obisk je bil končan. Doktor Haslam najbrže ni več potreboval sestrinega sočutja. Vrnila sva se domov. Obe ženski sta bili popolnoma obupani, ker sta čutili, da sta tudi oni dve osramočeni vsled čina dok-

torja Haslama. Ker sta bili v krvnem sorodstvu z morilcem, sta se domišljevali, da sta tudi oni dve omadeževani vsled umora. In čeprav sem se toliko trudil, da bi jih prepričal o nasprotnem, se mi vendar ni to posrečilo. Navzlic vsemu mojemu trudu, da bi se oprostil tega bremena, je vendar ta senca, ki je padla na nas, obdajala tudi mojega duha, in cele dneve nisem šel iz stanovanja, samo da sem ostal pri Jennie, ki se me je tako oklepala, kakor mal otrok v temi.

Časopisi so se še vedno bavili z »umorom v parku Slope«, kakor so označevali tragedijo, ki se je odigrala v stanovanju doktorja Haslama. Kdor je natančneje poznal doktorja Haslama, ni mogel razlagati tega čina besnega človeka s kakimi lastnostmi njegove narave ali z dogodki v njegovem življenju. Nihče bi ne mogel misliti, da je ta mož krščanskega mišljenja, ki je vedno strogo vršil svojo dolžnost, izvršil umor. Uganka je tudi bila, da je izginil. Odkrili niso niti najmanjšega sledu o njem. Od onega groznega trenutka, ko se je ponoči izmuznil iz hiše, ga je takorekoč zakrila tema. Hišo in hlev na Banning Streetu so preiskali z največjo natančnostjo. Policija se je prepričala, da ni mogel biti tam skrit. Iz jezerov v parku so odpeljali vodo

ter preiskali vse blato v njih. Med vso ono množico, ki se je navadno gibala med njegovim stanovanjem in reko, niso mogli najti niti enega človeka, ki bi bil opazil starejšega gospoda v spalni suknji in copatah, torej v obleki, ki je na ulici precej ne-navadna. In vendar je v tej obleki pobegnil iz kraja, kjer je izvršil zločin.

Sodna preiskava je dognala par dejstev, ki se niso strinjali s poročili časopisov, vendar pa je to le malo izpremenilo dejansko stanje. Doktor Haslam je bil en teden, predno je bil izvršen umor, bolan in ni mogel iti iz sobe. Zbolel je neposredno potem, ko je bil na policijski postaji, kamor je prišel po mrs. Sands. Težkoče s to gospodinjso so povzročile, da je prišlo do ostrega nastopa med njim in njegovim rejencem. Posli so slišali ta prepir in mladi mož je z obžalovanjem priznal, da je postal tako nasilen in surov. Doktor Haslam je moral biti, zaslepljen vsled svoje strasti, zelo razdražljiv. V hlevu je bilo treba več stvari popraviti, morali so napraviti cementna tla. Vozniki, ki so vozili material na dvorišče, so podrli masiven kamniten steber strankih vrat na dvorišču, vsled česar je rejenec iznenadil pri truplu njegove žrtve.

Med tem je sporočil doktor Sadler, da je našel v blaginici študijske

doktor Sadler ni zopet pomiril. Mladi mož mu je obljubil, da bo sam nadzoroval popraviljanje. In ker je kamen razpočil, je dal takoj napraviti obliko, v katero bi naj vili cement za drug steber.

Čudovito ubogljivo je odšel doktor Haslam v svojo sobo. In zdelo se je, kakor da bi kar naenkrat izgubil ves interes na delu, ki ga je prej tako zelo vznemirjalo. Delo se je bližalo koncu. In čeprav se doktor Haslam ni več brljal za to delo, je vendar privolil, da si je ogleda v spremstvu mis. Sandsove in doktorja Sadlerja. Ker več dni ni šel iz sobe, sta ga na ta način hotela pripraviti do tega, da bi užil nekoliko svežega zraka. Delavci so že odšli, toda hlapec je bil v hlevu, ko so ti trije vstopili, in je tudi govoril z njimi. Slišal je, kako je stari gospod dajal navodila svojemu rejencu, kaj naj napravi z novim stebrom. Ta je ležal še na tleh med ostalim cementom in malto, iz česar je bil napravljen; z istim materialom so tudi napravili tlak v hlevu. Slučajno je šel dva dni nato hlapec na dopust in sluga je izpovedal, da od tistega časa ni videl nihče doktorja Haslama, do onega hipa, ko ga je rejenec iznenadil pri truplu njegove žrtve.

Med tem je sporočil doktor Sadler, da je našel v blaginici študijske

sobe oporoko in da jo je izročil odvetniku rodbine. Nihče ni dvomil o tem, da je bil mladi mož dedič doktorja Haslama. Toda zapuščina se seveda ni smela prej razdeliti, predno se ni zakonito konstatirala njegova smrt. Ker je Haslam brez sledu izginil, so splošno mislili, da se je usmrtil. Policija pa je bila drugega mnenja in je še enkrat preiskala vso hišo, od kleti do podstrešja.

Jaz osebno nisem mogel lahko pojmiti, da naj bi doktor Sadler, ki sem ga smatral za vsiljenca brez vsake moralne pravice, mirno obdržal vse ono posestvo, do katerega je imela tudi moja žena deloma pravico. Sramote in žalosti smo bili tudi mi deležni, in smatral sem za zelo nepravilno, da bi nas zakon oropal vsakega deleža na posvetnem blagu. Mrs. Barrister in Jennie nista imeli zmisla za to plat zadeve, vendar pa sta bili tako potrti, da sem napravil z njima izlet na jug. Ostali smo dalj nego štirinajst dni izven doma. Na potovanju so se Jenniejena ozka lica zopet nekoliko pordečila, in tudi na mater je potovanje dobro učinkovalo, tako da sem se nekoliko boljše razpoloženo vrnil v mesto ter šel končno tudi zopet v svojo pisarno.

(Dalje prihodnjaja.)

sprevoda. Kaj so se ti ljudje nape-
njali in trudili. Na ulici in na oknih so
vpili na vse grlo, a občinstvo je
ostalo hladno in je molče pustilo pa-
sirati sprevod.

Casih je bilo marsikomu res tež-
ko, premagati svoja čustva. Kako
rad bi bil marsikdo iz vsega srca za-
kalcal pozdrav, ko so se prikažali
Slovenci iz Nemčije v slikovitih kna-
povskih oblekah. Kako daleč so prišli
s svojimi zastavami. V tuji daljni de-
želi služijo s trdim delom svoj kruh,
pa niso pozabili svoje domovine.

Takisto je bilo, ko so prišli Ko-
roški Slovenci. Lepo število jih je
bilo in male zastavice so nosili v ro-
kah in z njimi so pozdravljali doma-
če občinstvo. Ej, bilo je res težko,
jih pustiti mimo iti brez pozdrava.

In končno narodne noše. Več
sto deklet in žena v narodnih nošah.
Krasen prizor je bil to in komaj, ko-
maj se je gledalec premagoval. A
vendar — moralo je biti; povemo pa
odkritosrčno: vsakemu je bilo
težko.

Sprevod je otvorilo devet Zilja-
nov na konjih, na kar so sledili po-
slanci in več sto zastopnikov občin
med njimi pa nismo opazili ne dr. Su-
steršiča, ne dr. Kreka. Potem so šli:
Poljaki (3 Poljakine in 6 Poljakov v
narodni nošah), Čehi (štiri Ha-
nakinje in trije Hanaki v na-
rodnih nošah) in Hrvatje v narodnih
nošah, duhovniki in bosanski franči-
škani, dijaki en masse. Zlasti Hrvatje
so pozdravljali občinstvo neprene-
homa z burnimi klici »Živili Sloven-
ci« — »Živila hrvatsko - slovenska
vzajemnost«, a odziva ni bilo nič ali
jako malo. Prišla je potem slov. mla-
dina v narodnih nošah in čukarski
naraščaj (75 fantičkov), na kar so
prišli koroški Slovenci. To je bil za
vsakega naprednjaka najtežji trenotek.
Ziljanke so pozdravljale z zasta-
vicami, moški so vihteli zastavice in
pozdravljali, pa jim vendar nismo
odgovarjali, četudi so naša srca k
njim letela. Sledili so potem akade-
miki in starešine — slaba reprezen-
tanca, na kar so prišli na vrsto če-
ški Orli v modrih srajcah in črni
oblekah. Pravimo jim Orli, ker imajo
svoj krog, ne ukradenega. Bilo je 18
Orlic in 161 Orlov. Med njimi je bilo
mnoho duhovskih obrazov. Potem
so prišli slovenski Čuki. Pravimo
jim Čuki, ker nimajo svojega kroja,
ampak ukraden krog. Tudi med Čuki
je bilo več duhovskih obrazov in en
duhovnik s čukarsko čepico. Čukom
se je poznalo, da jih je med njimi vse
polno, ki so zdaj prvič dobili krog.
Število, v katerem so nastopili Čuki,
je splošno razočaralo. Vseh Čukov
je bilo namreč 1394 + godbe. Če se
pomisli, da so prišli iz vseh krajev
slovenske domovine, da so duhov-
niki porabili ves svoj vpliv in mnogo
tudi žrtovali, da bi spravili čim
večjo armado na noge, potem se mo-
ra reči, da so dosegli slab uspeh. Pri
tem je pomisliti, da večina teh Ču-
kov najbrž nikoli ne telovadi, nego
jih le vporabljajo za javne nastope:
fantje v uniformah so in nič drugega,
takih pa, smo mislili, bodo duhovniki
vsaj 5000 na noge spravili. Pa jih je
bilo samo 1394.

Sledile so potem narodne noše.
Krasen pogled. Videli smo prelepe
avbe, tudi stare avbe iz pristnega
občinstva zlata, veliko starih peč in
novih avb in novih peč. Spredaj so
hodile dekleta v avbah s pestrimi
krili in rutami, zadaj dekleta in žene
v črni svilenih krilih z belimi pečami,
za temi pa belo oblečeno žens-
tvo (Belokranjsko) in Primorke.
Res, bilo je veselje, gledati te noše,
a naj so dekleta in žene še tako pri-
jazno pozdravljale — občinstvo se
je vendar premagoval. Sledile so po-
tem Bogomile, pevski zbori, uradni-
ki zavodov in učiteljstvo. 40 Slo-
mšarjev in 64 Slomškaric. To je bil
edini moment, ko so se posamezniki
med občinstvom spozabili in so napra-
vili nekaj opazk in nekaj porogljivih
klincev. Prišla so potem rokodelska
društva, krščansko socialna zveza
in gasilci — za temi pa je drla ve-
lika množica radovednega kmečkega
ljudstva.

Višek slavnosti je bil na Kon-
gresnem trgu. Tam so bili udeležni-
ki sprevoda med seboj, stisnjeni na
razmeroma majhnem prostoru, tam
so prišli njihovi klici do veljave. Po
maši so najprej zapeli cesarsko pe-
sem. Potem pa se je zgodilo nekaj
posebnega. Češki Orli so zapeli »Kde
dumov muje«, Hrvatje so zapeli »Lie-
pa naša domovina«, Slovenci pa so
zapeli — Marijino pesem. Čeh in
Hrvat je pač Slovan tudi če je kleri-
kalnega mišljenja in nikdar in nikjer
ne pozabi na svoje slovanstvo.

Pri sprevodu je bilo osem godb,
med njimi italijanska salezijanska iz
Trsta. Večina godb je naravnost mi-
zerno svirala; nekaj posebno groz-
nega je bila višnjegorska.

Tako se je vršila ta manifesta-
cija. Bila je lepa in dostojna, a tega
klerikalcem ni prinesla, kar so pri-

čakovali, niti sence tega. V Ljubljani
ni ta manifestacija ničesar preme-
nila.

Mir na Balkanu.

Sramota Evrope.

Sramota Evrope pač ne bo mo-
goče več odvrniti. Ona Evropa, ki
ves čas balkanske vojne ni storila
drugega, kakor da je streljala kozle,
bo doživela strahovito blamažo, da
bo ostal Odrin turški. Skoraj vse
vlade velesil so že obupale, da bi
mogle rešiti čast svoje države, samo
Rusija skuša še kolikor more odvr-
niti to največjo blamažo od evrop-
skih velesil in rešiti čast Evrope. To-
da tudi Rusija že ne upa več, da bo
to mogoče, ker je ostale velesile ne
marajo podpirati. O ruskih poskusih
pišejo iz Petrograda:

Ruski diplomatični krogi zago-
tavljajo, da so vse vesti o prekinje-
nju diplomatičnih tikov s Turčijo iz-
mišljene. Zaradi odrinskega vpraša-
nja Rusija ne bo postavila svojih vo-
jakov na bojišče, marveč **smatra**
Rusija za sedaj odrinsko vprašanje
začasno za še ne rešeno, kakor niso
definitivno rešena še nekatera druga
balkanska vprašanja. Odrina ni mo-
goče smatrati nikdar za casus belli,
marveč je to vprašanje definitivno
izročeno kabinetom. Kar se tiče go-
spodarskega bojkota Turčije, vlada
baje med velesilami popolno sogla-
sje. Zdi se, da ameriške banke, s ka-
terimi se pogaja Turčija zaradi poso-
jila, ne bodo mogle realizirati tega
posojila brez evropske pomoči. Pod
naslovom:

»Resnična rešitev«

piše tozadevno »Figaro«: Ruska di-
plomacija ima še vedno isti namen,
da dobi Odrin Bolgarski, kakor to iz-
recno zahteva londonska mirovna
pogodba, ki jo je Turčija sprejela.
Bila pa bi manj diplomatična kakor
financijska presija, ki bi mogla pri-
pomči, da Odrin zopet izroči. Da bi
se prisililo Turčijo, da pusti Odrin,
bi bilo treba vojaške akcije Rusije, t. j.
velike vojne z vsemi svojimi nevar-
nostmi. Umljivo je, da ruska vlada
tako velike odgovornosti ne bo mo-
gla vzeti na sebe, tudi je naravno,
da misli Rusija na to, da ohrani Evropi
mir, ki bi resno bil v nevarnosti, če
bi prišlo do rusko - turškega konflik-
ta. Rusija bo skušala londonske skle-
pe z vsemi mirovnimi sredstvi uve-
ljaviti. Poleg tega pa je mogoče, da
bi Turčija hotela kakorkoli odnehati.
Pride pa k temu tudi še dejstvo, da
bo imela Bolgarska po končani de-
mobilizaciji samo kakih 40.000 mož,
medtem ko bodo imeli Turki še ved-
no v Trakiji 300.000 mož, kar pomeni
prav resno ogrožanje miru.

Carigradski poročevalec »Time-
sa« poroča, da je pooblaščen od
vplivnega otomanskega državnika,
izjaviti, da je Turčija pripravljena
ustvariti nevtralen pas v severni
Trakiji z Odrinom vred, da hoče Tur-
čija podreti odrinske utrdbe in odpo-
klicati svoje vojaštvo ter predložiti
vse tozadevne pogodbe velesilam v
odobrenje, samo če ostane Odrin
Turčiji.

Ruski veleposlanik v Rimu Krus-
zenski je izjavil, da bo storila ruska
vlada vse, da ne bo motila evropskega
miru. Velesile so vsekakor edine,
da bolgarsko - turško vprašanje ni-
kakor ne sme imeti za posledico med-
narodnih komplikacij. Če bi pa v Ca-
rigradu napovedali Bolgarski vojno,
bi tudi Rusija napovedala Turčiji
vojno.

Turčija hoče svoj pogin,

to kaže zlasti dejstvo, da prihaja
vsled onemoglosti evropske diploma-
cije vedno bolj ošabna in podjetna
ter se sedaj postavlja celo proti Ru-
siji. Baje je namreč izjavila porta, da
bi imel finančni bojkot Turčije kot
prvo posledico, da bi Turčija ne iz-
vedla nikakršnih reform in Armeniji.
Pod takimi pogoji bo pač zelo dvom-
ljivo, če bo mogoče vzdržati v Ana-
toliji status quo. In zopet bomo pri-
čeli s staro lajno od status quo, čež
bojišča in morišča do razdelitve
azijske Turčije. Treba je samo, da
eden začne in velesile bodo imele hi-
tro nože in vilice v rokah.

Povratek srbskih čet. — Turški ujetniki.

(Izlvino poročilo srbskega tiskovnega
urada »Sloven. Narod«.)

Svečanosten dan! Pričakujemo
svoje junake, diko srbskega naroda.
Ej junaci, dobrodošli rešitelji! Slava
spominu onih, ki jih ne vidimo več!
Radost je v naših srcih in tuga, tuga
za onimi, ki so obležali na polju
slave.

V Resnik so dospale srbske čete
že v soboto, da, že v petek so pri-
hajali prvi oddelki. Kako življenje je
tam, kdo bi to popisal, kdo bi štel
solze, kdo pojmlj blagoslove!

Ob svitanju dneva bodo prišli v
Belgrad, postavili smo jim slavoloke,

pa kaj so ti skromni slavoloki za na-
še junake! Srca jim pokladamo, dušo
jim damo, bratom našim ljublim,
sinovom našim slavnim.

Ustavile se bodo čete donavske
divizije v mestnem parku, naš prestol-
onaslednik Aleksander bo med nji-
mi. In tam se bo odkrilo prvo mirov-
no delo, spomenik Karagjorgjevića.

Bratje iz notranjosti dežele, z
Ogrske in Slavonije so prišli, da vas
vidijo in objamejo. Matere in žene
vas čakajo, vas, junake! Konec je
trpljenja!

Tako pričakuje srbski narod
svoje junake. Medtem so došli. Brzo-
javko, ki smo jo dobili tozadevno, si
prihranimo za drugo mesto.

Ujete turške častnike bodo po-
slali sedaj nazaj v domovino. Vsak
dan prihajajo posamezne skupine tur-
ških častnikov v Belgrad, odkoder se
peljejo s parnikom preko Oršove in
Konstance v Carigrad. Neki turški
častnik ki je bil v bitki pri Kumano-
vu ranjen, pripoveduje, kako ljube-
znivo in lepo so ravnali Srbi s turški-
mi ranjenci in ujetniki. Že po dveh
tednih so se smeli ujetniki popolno-
ma prosto izprehajati in če so bili tu-
di oblečeni v turške uniforme, jih
prebivalstvo ni nikjer nadlegovalo.
Častnikom se je celo izplačevala po-
polnoma redno plača, česar pod Tur-
čijo niso bili vajeni. Poročniki so do-
bivali po 60 dinarjev, nadporočniki
po 80 dinarjev in stotniki po 100 di-
narjev mesečno poleg vojaške pre-
hrane. Da o tekočih političnih in vo-
jaških dogodkih niso bili točno infor-
mirani, ni nič čudnega.

Makedonske farbarije.

Na Dunaju se je sestala makedon-
ska komisija, v kateri je govoril so-
fijski odvetnik dr. Vasilev ter nagla-
šal, da so imeli Bolgari mnogo več
žrtv, kakor vse druge balkanske dr-
žave. Bolgarska je imela 121.000 mrt-
vih in ranjenih, medtem ko so Srbi,
Grki in Črnogorci skupaj imeli komaj
40.000 mrtvih in ranjenih. Na vojno
zavezniki Bolgarska baje nikdar ni
misli. Makedonci protestirajo v re-
solvaciji, ki je bila sprejeta, proti raz-
delitvi Makedonije ter zahtevajo re-
vizijo bukareškega miru. Zborovanje
je izreklo nato zahvalo dunajskemu
županu dr. Weisskirchnerju, fml.
Gerstnerju in poslancu dr. Isopescu-
lu.

Danes opoldne bo sprejel zuna-
nj minister grof Berchtold makedon-
sko deputacijo, ki mu bo izročila me-
morandum, nakar se bo pričelo raz-
pravljanje o tej spomenici s prvimi
sekcijam načelnikom Machiom.

Deputacija je sestavljena iz pro-
fesorjev dr. A. Balabanova in
dr. I. Georgova na vseučilišču v
Sofiji ter iz bivšega poslanca oto-
manskega vilajeta Skopje Pavlo-
va. Odposlanstvo pravi, da je upra-
vičeno govoriti v imenu celega bol-
garskega naroda v Makedoniji in da
zastopa sledeče korporacije: 1. brat-
stvo vseh 44 makedonskih mest; 2.
notranjo organizacijo Makedonije; 3.
organizacijo 150.000 makedonskih
ubežnikov na Bolgarskem in 4. orga-
nizirano makedonsko prostovoljsko
vojsko 20.000 mož. Deputacija hoče
obiskati tudi Petrograd.

Needinost med Nemci.

Načelnik zveze nemških alpskih
državnih poslancev posl. Dobernig,
ki je baje bolan na očeh in ki se
vsled tega ne more udeležiti plenar-
nega zborovanja nemškega »Natio-
nalverbanda« dne 29. avgusta, se je
izjavil o vprašanju, kako bodo učin-
kovali dogodki na Češkem na sploš-
ne politične razmere. Izjavil je, da
so alpski poslanci za nacionalno so-
lidariteto z Nemci v sudetskih in kar-
patskih deželah. Zavzemal se je tudi
za to, da se še nadalje vzdržati nemški
»Nationalverband«, ki je postal pod-
pora delavne večine, nikakor pa ne
brezpogojna vladna stranka. Do od-
ločitve glede vprašanja, ali naj stopi
»Nationalverband« v opozicijo, pač
se ne more rešiti niti dne 29. avgusta
niti dne 7. septembra v Chomutovu,
marveč šele, ko se snide državni
zbor. Po mnenju poslanca Doberniga
se morajo Nemci popolnoma natiho-
ma pripravljati za resen nastop in
še takrat udariti, če bodo dobro
premislili vse posledice odločujoče
akcije. Od postopanja »Nationalver-
banda« je odvisno več nego usoda
vlade: gre za biti ali nebiti parla-
menta in ustave. Dobernig je tudi re-
kel, da nemški alpski poslanci niso
proti opoziciji, njim že dolgo ne ugaja
smer, po kateri hodi vlada. In ti po-
slanci bodo, kadar bo prišel čas, ja-
sno govorili in delali. — Posl. Dobernig
je pač velik v svoji domišljavosti.
Kdor le nekoliko pozna faktično po-
stopanje sedanje vlade, pač ne more
trditi, da je protinemška. Slovan
sploh nima nobenih pravic. Ne vemo,
kaj hočejo še ti ljudje.

Pogreb Franca Babiča.

Včeraj popoldne ob 1. smo spre-
mili velikega dobrotnika »Družbe sv.
Cirila in Metoda« ter celega sloven-
skega naroda k večnemu počitku. Že
davn pred napovedanim časom se
je napolnil prostor pred pokojnikovo
hišo na Dolenjski cesti št. 9 z nepre-
gledno množico, ki je ob 1. popoldne
narasla tako, da so ljudje stali glavo
ob glavi tja do križišča električne že-
leznice za Gradom. Prihajali pa so
vedno novi valovi ljubljanskih pre-
bivalcev, da počaste Frana Babiča na
njegovih zadnjih poti. Pred pokojni-
kovo hišo so se zbrali medtem njevo-
ji ožji prijatelji in zastopniki korp-
oracij in društev, da se še enkrat po-
slovo od svojega velikega dobrotni-
ka in plemenitega slovenskega kore-
njaka, od moža, ki je bil v celem svo-
jem življenju vzor rodoljubja ter kre-
menit, napreden značaj. Množica je
narasla tako, da kmalu ni bilo nobe-
nega prostora več in je morala celo
električna cestna železnica ustaviti
vožnje, kar bodi na tem mestu s pri-
znanjem zabeleženo.

Udeležba pogreba je bila tako
ogromna, da je izključeno, da bi mo-
gli navesti imenoma vsaj poglavitnej-
še osebe, ki so prišle vzlet slovo od
nepozabnega Frana Babiča. Omeniti
pa moramo izmed oseb, ki so stale
pokojniku v življenju blizu in izmed
onih, katere je njegovo plemenito da-
rilo »Družbi sv. Cirila in Metoda«
poklicalo ob njegov krsto: župana
ljubljanskega dr. Ivana Tavčarja,
podžupana dr. Karla Trillerja;
izmed naprednih deželnih poslancev
deželnega odbornika dr. Frana No-
vaka, Josipa Reisnerja, Adolfa
Ribnikarja ter Josipa Turka.
»Družba sv. Cirila in Metoda« je bila
zastopana po svojem velikem dobrotni-
ku ter častnem podpredsedniku no-
tariju Luka Svetcu, poleg njega pa
sta zastopala glavno društvo v Ljub-
ljani njen prvomestnik vladni svetnik
Andrej Senekovič in njen blagaj-
nik notar Hudovernik. Trgovsko
in obrtniško zbornico sta zastopala
njen predsednik g. Ivan Knez in
svetnik trgovske in obrtniške zbor-
nice g. Mejač; trgovsko društvo
»Merkur« je zastopal g. Lilleg. —
Podati hočemo v naslednjem površno
sliko udeležbe tega veličastnega po-
greba, vendar pa še nikakor ne mo-
remo trditi, da bi bila ta lista popol-
na. Poleg glavne »Družbe sv. Cirila
in Metoda«, so bile pri pogrebu za-
stopane vse ljubljanske podružnice po
svojih odbori in malo da ne vse tu-
di skoraj polnoštevilno v članstvu.
Bile so tu: šentpetrska moška in žen-
ska podružnica, šentjakobsko - tr-
novska moška in ženska podružnica,
pa tudi ostale ljubljanske podružnice
so bile skoro polnoštevilno zastopa-
ne. Prišle so pa počastit blagega do-
brotnika družbe tudi podružnice iz
bližnje in daljne ljubljanske okolice.
Bile so tu podružnice, moške in žen-
ske: iz Šiške, Rožne doline, iz Vod-
mata, iz Dobrunja, z Viča. Udeležila
so se pogreba vsa ljubljanska na-
predna politična društva iz poljan-
skega, kolodvorskega, šentpetrskega,
dvorskega, trnovsko - krakov-
skega in šentjakobskega okraja, iz
Vodmata in šišenskega politično dru-
štvo »Vodnik«. Spremili sta pokojni-
ka nadalje tudi »Splošno slovensko
žensko društvo« in »Narodna social-
na zveza«. Bili sta zastopani ljubljans-
ka čitalnica in čitalnica v Šiški, zad-
nja z zastavo; tu moramo omeniti
tudi Simon Gregorčičevo javno ljud-
sko knjižnico. Slovensko zidarsko in
tesarsko društvo je počastilo svojega
člana z zastavo in v kroju. Izmed
akademskih društev omenimo dru-
štva: »Triglav« v Gradcu, »Savo« na
Dunaju, ferijalno društvo »Savo« v
Ljubljani, »Ilirijo« v Pragi, »Adrijo«
v Pragi, »Klub slovenskih tehnikov
na Dunaju« in »Prosveto« v Ljublja-
ni. Udeležili so se pogreba tudi »Aka-
demija«, »Branibor« in nebroj drugih
naprednih društev v Ljubljani. Na
tem mestu moramo omeniti, da sta
bila pri pogrebu zastopana tudi »Iz-
vrševalni odbor narodno - napredne
stranke« in klub naprednih občinskih
svetnikov. — »Ljubljanski Zvon« in
»Slavec« sa počastila pokojnika z
zastavama in »Glasbena Matica« je
odposlala zelo števil. odposlanstvo.
Prišlo so tudi deputac. »Jugoslovan-
ske učiteljske zveze« z gosp. Je-
lencem, »Ljubljanskega učiteljskega
društva« z gosp. Dimnikom in
»Deželnega učiteljskega društva«.

Na čelu sprevoda pa je korakal
»Sokol«, čegar zvesti član je bil po-
kojnik in da počasti spomin moža
kremenitga sokolskega značaja. Šteli
smo nad 350 Sokolov v kroju pod
vodstvom »Slovenske Sokolske Zve-
ze«. Udeležba ljubljanskega »Soko-
lstva« je bila zelo dobra, skoraj po-
lnoštevilna. Izmed sokolskih telovad-
nih društev omenimo oba sokolska
jezdana oddelka nadalje »Sokol«, Ljub-
ljana, Ljubljana I., Ljubljana II., Šte-
panja vas, Moste, Šiška in Št. Vid,
sokolske deputacije iz Trsta, Ribni-

ce, Litiše, Šmartnega, Št. Janža, Tr-
bovelj, Logatca in Škofje Loke,
»Žensko telovadno društvo So-
kol«, Ljubljana, Ljubljana I. in
Ljubljana II. — Na čelu sprevoda
sta jezдила oba sokolska jezdana odse-
ka, njima pa je sledil oddelek 20 tro-
bentačev, nato posamezna sokolska
društva v šesterostopu. Sokolske
zastave so bile v sprevodu sledeče:
Ljubljana, Šiška, Ribnica, Logatec in
Škofja Loka.

Pred hišo so zapela blagemu po-
kojniku združena ljubljanske pevsko
društva žalostinko pod vodstvom pe-
vovodje »Ljubljanskega Zvona« g.
Prelovca, nakar se je sprevod
polagoma razvrščal. Na krasen cvet-
lični voz so položili vence, katerih je
bilo 26. Omeniti moramo, da so po-
klonili vence Svojem velikemu do-
brotniku »Družba sv. Cirila in Meto-
da«, Vzor Sokolu »Sokol II.«, »Go-
spodarsko napredno društvo za šent-
jakobski okraj« svojem članu, »Za-
druga gostilničarjev« svojem članu,
Slovensko trgovsko društvo »Mer-
kur« svojem članu razen tega pa še
obilni prijatelji in sorodniki ter oni,
ki jim je bil pokojni še ob smrti veli-
kodušen dobrotnik.

Pokojnikova želja je bila, da
mu priredi njegov prijatelj g. deželni
poslanec Turk soliden in dostojen
pogreb in tej želji je g. Turk v polni
meri ustregel. Z najlepšo opremo in
vozovi najmodernejše konstrukcije,
ki jih vidimo le prav redko na ulici,
je bil sprevod kljub ogromnemu na-
valu točno ob določeni minuti ure-
jen ter se je pomikal med tisoč in ti-
sočglavo množico po Karlovski ce-
sti, Florijanski ulici, čez Stari trg,
Mestni trg, skozi Stritarjevo ulico,
Marijin trg, Prešernovo ulico, po
Dunajski cesti, Marije Terezije cesti
v Šiško. Ogromna tisočglava mno-
žica je sledila molče sprevodu in po-
zdravljala pokojnika po ulicah in ce-
stah in vedno bolj je naraščalo šte-
vilo spremljevalcev, tako da je bila
cesta proti Šiški končno po vsej svo-
ji širini ena sama reka množice. Ob
križišču Marije Terezije ceste in
Bleisovcove ceste je duhovščina
blagoslovila pokojnika, nakar se je
pomikal sprevod naprej skozi Šiško
do mesta, kjer se odcepi od Koroške
ceste Knezova ulica. Mrtvaški voz je
zapeljal v špalir Sokolov in društev
ter se ustavil, nakar je stopil pod-
župan

dr. Triller

in krsti in se v kratkem jedratem
govoru poslovlil od pokojnika.

Fran Babič!

Kot zvest sin svojega naroda si
živel, kot dobrotnik svojega naroda
si nas zapustil. Kar si pridobil v dol-
gih letih težkega, poštenega boja,
dal si svojemu narodu, ko si čutil, da
je prišla ura tvoje ločitve. Domovi-
na ti je hvaležna, hvaležen ti je na-
rod slovenski. Hvaležen ti obljublja,
da bo obrnil ta tvoj dar za boj za
pravico, da bo čuval ta tvoj dar kot
dragoceno seme, iz katerega naj
vzklije tista narodna zavednost in
jeklena značajnost, ki je dičila tebe
v tako veliki meri.

Ko jemljemo slovo od tebe ob
tvoji krsti, nas ne navdaja maloduš-
na sentimentalnost, obljublamo ti,
da ostanemo zvesti tvojemu idealu,
da bomo trdi, neizprosn in jekleni,
kadar gre za čast našega naroda.

Težki so časi, v katerih si nas
zapustil. Toda ti nisi izgubil vere v
bodočnost, nisi izgubil zaupanja. Tu-
di mi ne smemo gledati s temnim
pogledom v bodočnost. Z zaupanjem
zremo naprej, ko bo zasijal beli dan
tudi po poljanah slovenskega na-
roda, ki je žal še tako gosto obdan z
meglo.

Z bogom kremenita slovenska
duša! Blag ti spomin!

Tisočeri klici »Slava!« so zado-
neli in naglo se je odpeljal voz s kr-
sto po Koroški cesti proti Kranju.

Omeniti moramo na tem mestu,
da je več hišnih posestnikov razobe-
silo črne zastave. Več o tej zadevi
na tem mestu nočemo pisati.

V Kranju.

Na minuto točno ob 6. popoldne
sta dospela voz s krsto in cvetlični
voz v Kranj pred rojstno hišo pokoj-
nega Frana Babiča. Pogreba v Kra-
nju so se udeležili. Sokol v Kranju z
zastavo in naraščajem, deputacija
Sokolov Ljubljana, Ljubljana I. in
Ljubljana II., deputacija Splošnega
slovenskega ženskega društva iz
Ljubljane, Slovensko zidarsko in te-
sarsko društvo iz Ljubljane z zasta-
vo, Narodno socialna zveza, na-
predna politična društva iz Ljublja-
ne, Branibor in Akademija, Klub na-
prednih občinskih svetnikov iz Ljub-
ljane, razne ljubljanske Ciril - Meto-
dove podružnice, Ciril Metodova po-
družnica v Škofji Loki, deputacija
kranjskega občinskega sveta s pod-
županom dr. Štempharjem, deželni
poslanec Ciril Pirce, Ciril - Metodova
moška in ženska podružnica v Kra-

nju, Slovensko planinsko društvo z g. dr. Kokaljem, podružnica Merkurja v Kranju, podružnica Sava, Ciril Metodove Družbe, Gledališko društvo na Jesenicah, Sokol Jesenice, Tamburaško društvo na Jesenicah ter deputacija Merkurja iz Ljubljane. Pevski zbor kranjske Čitalnice je zapel pokorniku pred rojstno hišo žalostinko.

Sprevod je šel po strmi desni poti čez trg na kranjsko pokopališče, kjer se je truplo zadnjič blagoslovilo in položilo v rodbinsko rakev k večnemu počitku.

Slava mu!

Povratak v mesto.

Ko se je odpeljal mrtvaški voz z rajnim Babičem proti Gorenjski so se uvrstila sokolska društva v veličasten sprevod. Na čelu jezdec, za njimi trobentaški oddelek in nato šestorstopi, je šel sprevod proti mestu. Gotovo najmanj 10.000 ljudi je spremljalo Sokole, neprenehoma jih pozdravljajoč in prireajoč jim navdušene ovacije. Šišenski Sokol je spremljal ostale Sokole do mesta, ker je bil razstop določen pri Narodnem domu. Ko pa je došel sprevod do Narodnega doma, se je zgrnila množica okrog Sokolov, prišla je konje za uzde, vmešala se v sokolske vrste in burno, s silo ki je ni bilo mogoče ustavljati se zahtevala, da korakajo Sokoli v mesto. Ko so videli načelniki Sokolske zveze, da morejo od navdušenja razburjeno množico pomiriti samo s tem, da ustrežejo vedno glasnejše izraženi želji obstajanja, so sklenili, da korakajo v mesto in Sokol je korakal med množico, ki je daleko presegala 10.000, v mesto do Glavnega trga, kjer so se sokolske zastave poklonile napredni Ljubljani, nakar je bil zapovedan razstop.

Štajersko.

Iz Celja. »Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju« otvori dne 7. septembra t. l. svojo peto javno ljudsko knjižnico in sicer v Velenju. Pomen javnih ljudskih knjižnic vobče za slovensko ljudstvo je velik, saj iste dajejo širokim masam slovenskega ljudstva duševno hrano v materinem jeziku. V naših narodno-ogroženih krajih pa pomenjajo ljudske knjižnice naravnost močne trdnjave zoper vedno bolj prodirajočo nemški naval, ki se z največjo nesramnostjo vtihotaplja v vseh naših obmejnih postojankah. »Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju« si je zato letno postavil nalogo, ustanoviti svojo peto javno ljudsko knjižnico v Velenju, v kraju, ki je gotovo eden najbolj ogroženih v Šaleški dolini. Saj deluje tam že leta in leta šufrajnska šola in nam krade na najbolj ostuden način našo dečo! Javna ljudska knjižnica bo torej gotovo tvorila močan jez zoper naraščanje nemškutarstva v Velenju. In da se tej velepomembni ustanovitvi knjižnice pridruži tudi slavnosten značaj, priredi »Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju« s sodelovanjem Ciril-Methodove podružnice v Velenju istega dne na vrtu gostilne Ježovnik v Velenju veliko ljudsko slavnost, ki naj bo javna manifestacija za povzdigo narodne misli v tem tako ogroženem kraju. In zato se pač nadejamo, da pohitite zavedni Slovenci iz cele Savinjske in Šaleške doline ta dan v Velenje, da tako s svojo udeležbo javno protestirate proti vgnezenju nemškutarstva v Velenju. — Dne 7. septembra torej vsi v Velenje!

Bolezen deželnega odbornika Frana Robiča. Zdravstveno stanje obolelega deželnega odbornika Robiča se je v zadnjih dneh v toliko izboljšalo, da se ga je moglo prepeljati iz Varaždinskih Toplic v Maribor. — Prevožno je izvršila podružnica »Rdečega križa« v Lipnici in to s svojim modernim bolniškim avtomobilom, kateri je v tej stroki prvi v Avstriji. Kljub oddaljenosti je prišel bolnik brez kakih slabih posledic tekom tridesetih ure v Maribor, kjer je prevzel oskrbo bolnika dr. Hartman, ki se je nalašč radi njega vrnil s svojega dopusta. Glede bolniške postrežbe v Varaždinskih Toplicah ne more rodbina Robičeva dovolj prehaliti izredne ljubeznivosti ravnatelja zdravilišča gosp. Kukoviča, kakor požrtvovalnosti zdravnika dr. Locherta. Kakor so sedaj znaki bolezn obolelega odbornika, dajo mnogo upanja za to, da bo isti zopet popolnoma okreval.

Iz Maribora. Tukajšnji narodni krogi se ukvarjajo z mislijo, ustanoviti lokalni narodni časopis, ki bi izhajal po dvakrat na teden. Imenoval bi se »Podravske Novice« in bi se boril proti nemškutarstvu in klerikalizmu.

Mariborski okrajni zastop, ki bi moral skrbeti za dobro šolstvo, ceste, mostove in podobno v svojem okraju, je daroval 200 K za »Schulverein«. Je to tembolj žalostno, ker

so ravno v mar. okraju najslabše ceste v celi Avstriji. Mariborski purgarji pa mečejo stotake za lutrovske šole, v katerih naj posurovi nežna deca. In ta denar gre iz žepov slovenskih davkoplačevalcev! Slovenski kmetje, kdaj se vam bodo že odprle oči?

»Maribor - Št. lji - Cmurek«. Pod tem naslovom smo priobčili pred letom dva obširna članka, v katerem smo naslikali naše žalostno nar. stanje v tem kraju. Omenili smo tudi pogubni vpliv nemških gostilničarjev. Sedaj smo zvedeli, da je Súdmarka poslala dotične številke »Slovenskega Naroda« vsem prizadetim gostilničarjem. Mi smo Súdmarki hvaležni za to delo, morda se je le kateremu kaj zgenilo v prsih. Bojimo se le, da Súdmarka bolje zasleduje naše življenje, kot mi sami.

V posnemovalen vzgled. Dne 24. julija 1913 v Krčevini pri Ptuj umrl posestnik in kolar Ignacij Bezjak je sporočil v svoji oporoki ljudski šoli v Ptujski okolici za uboge šolarje 50 K. Rajnkemu slava, sorodnikom hvala!

Ali je narodna stranka učiteljska stranka? To se je skozi pet let trdilo v klerikalnih časopisih in na klerikalnih shodih in celo iz prižnic. Kmet, varuj se te stranke, ki hoče na tvoje stroške le učiteljem boljše plače izposlovati. Vse to seveda ni bilo res. Zdi se pa, da so nekateri ugledni slovenski učitelji na Štajerskem v zadnjih tednih porabili priložnost občinskih volitev v važnih slovenskih občinah, da klerikalcem z dejanji pokažejo, da narodna stranka ni stranka učiteljev. V občini Petrovče so napredni kmetje zmagali brez najmanjšega sodelovanja učitelstva in celo ob — neudeležbi treh učiteljev pri volitvah. Enako se je zgodilo v Škofiji vasi pri Celju. Isto smo doživeli pri volitvah v trgu Šent Jur, kjer so volilci izkazali vrlm učitelju Čuleku lepo zaupanje, da je izvoljen v občinski odbor, dočim je trojica učiteljev in učiteljic izostala od volitev, ne da bi to bila storila pod pogojem, da bi tudi župnik in kaplan izostala, ki sta strastno za svojo stranko ne le agitirala, ampak terorizirala. Ostalo narodno učitelstvo sicer ne more nič za to, če so se ti mučni slučaji zgodili. Tudi ni naša stvar, napadati ljudi, ki se sami ne morejo odločiti iz svobodne odločitve, sodelovati z nami v naših naprednih vrstah kljub težavam in britkostim. Vendar se pa bojimo, da bodo naši narodnapredni kmetje, ki celo sami izvojskujejo važne politične boje zelo častno, mrmraji nad šibkostjo značajev iz vrst inteligence.

Veliki očetje in majhni sinovi! Sicer nobeden oče nič za to ne more, če ga otroci blamirajo. Vendar je bridko za vsakega narodnjaka. Če je blamiran, vsem narodnim Slovencem dragi pokojni župan in zdravnik narodnega trga Št. Jur ob Južni železnici, in sloviti skladatelj dr. Ipravci, po svojem sinu, sedanjem zdravniku ravno tam. Mož je prišel teden dni pred volitvami občinskega odbora na zaupni sestanek trških narodnih volilcev kot naprednjak in je dobil soglasno določene kandidate, med katerimi je bil tudi on sam kot napredni kandidat 2. razreda. Ker so se opazili čudni vplivi na moža s strani župnika v Št. Jurju, vprašalo se je istega, kaj misli in je še dan pred volitvijo izjavil s častno besedo, da ne le ne bode izostal, ampak da bode volil v 1. razredu napredno. Dal se je voliti prepoldne brez ugovora od naprednih volilcev, ki so pa za malo glasov ostali v manjšini. In že popoldne istega dne je v 1. razredu, kjer je njegov glas skoro odločil, ne morebiti izostal, ampak volil klerikalno listo in med temi samega sebe, tako da je z žrebom slučajno zlezal v občinski odbor, ker se je vrgel nanj v zadnjem hipu zaradi neke gmotne zadeve dr. Benkoviča. Nočemo možu sicer ničesar reči. Tako daleč pa prizanesljivost ne more iti, da bi se ta stvar svetu ne odkrila, da obžaluje nesrečneža.

Iz ormoškega okraja. (Poglavje o nemških kavalirjih). Spomladi tega leta se je pri rgolanju v vinogradu gosp. grofa Wurmbraunda na Gomisí ponesrečil viničar Andrej Horvat iz Koga. Moral je vstopiti v ormoško bolnišnico, kjer sta ga takoj obiskala oskrbnika grofovih posestev. J. Huber in J. Flucher, znana po svojem nemškotacionalnem delovanju, in mu v grofovem imenu zagotovila dnevno podporo 1 K 20 v, češ, da g. grof plačuje v neko delavsko zavarovalnico, katera mu neposredno izplača obljubljeno podporo. Ko je Horvat toliko okreval, da je mogel hoditi, se e vrnil domov in prosil gosp. Hubera posredovanja, da mu zavarovalnica v kratkem izplača dotično odškodnino. Oskrbnik Huber se je zavzel za ponesrečenega delavca in obljubil takoj pisati zavarovalnici. Tuka se

začenja romanje od Huberja do grofa, od grofa do dr. Heissa, ki je trajalo več mesecev. Vsi so mu zagotavljali, da dobi podporo, toda zavarovalnica še ni ničesar poslala. »Bodem pisali...!« — Končno pa se je Horvatu zdelo prenemumno, čakati na obljube plemenitih in neplemenitih kavalirjev in se po občini Kog obrnil na zavarovalnico v Gradcu, ki je odgovorila, da so bili denarji poslani oskrbniku grofovih posestev takoj potem, ko je Horvat izstopil iz ormoške bolnišnice. Odškodnina sicer ni bila tako velika, kakor je imel obljubljeno, toda Horvat bi se tudi s tistimi 37 K zadovoljil. Takoj drugi dan, ko ga je občina obvestila o odgovoru zavarovalnice, se je napotil k g. Huberju, ki je izjavil, da so denarji ravnokar došli, toda izročil jih je bolnišnici. Horvat pa se je spomnil, da mu je gosp. dr. Heiss svoječasno pravil, da je grof Wurmbraund plačal bolnišnici takoj, ko je izstopil — in šel je h grofu, ki je izjavil, da plačuje bolnišnici povprek za celo leto in da Horvat dobi tisti znesek, ko pride za par dni v Gomilo. — Prosim malo logike; zavarovalnica je poslala takoj, Huber je prejel čez par mesecev; oskrbnina je bila plačana bolnišnici takoj, a grof plačuje povprek za celo leto! — In grofa še vedno ni v Gomilo, da izpolni svojo kavalirsko besedo! — Zakaj vodite ubogega delavca za nos? Kolikokrat se je mučil v dve uri oddaljeni Ormož za tiste besede: »Boste žedobili, pridite drugkrat!« Ako mu niste namenili dati, čemu obljubljate?! Ali mislite, da še so časi, ko raja trepet pred begi? Ne, dviga se in vam preti — fiat justitia!

Koroško.

Požar pri Gospe Sveti. V soboto zvečer je izbruhnil v Gospe Sveti ogenj, ki se je s silno naglico širil. Izbruhnil je ogenj v skednju posestnika Neuwirta, po domače Brenner. Klub temu, da so ogenj takoj zapazili, ga niso mogli omejiti, dasi so delali gasilci, domačini in letoviščarji z vsemi silami. Ko so uvideli, da grozi ogenj celi sosesčini, so poklicali na pomoč celovške gasilce, ki so pripeljali parno brizgalno. Toda brizgalna ni mogla dosti pomagati, kajti zmanjkalo je vode in delala je komaj eno uro. Tudi gasilci od Št. Ruperta, ki so pripeljali s sabo brizgalno z bencinmotorjem, niso mogli razviti svoje moči vsled pomanjkanja vode. Pogorelo je več hiš v starem delu, uničenih je več zgodovinskih spomenikov. Škoda od sedaj še ni cenjena. O postanku ognja se tudi z gotovostjo, da je bil ogenj zloбно iz maščevalnosti podtaknjen in da je imel požigalec namen, uničiti celo sosesko. Dobili so namreč sumljive netilne stvari tudi na drugih mestih. Pri gašenju je bilo lahko ranjenih več oseb, med temi tudi več letoviščarjev.

Primorsko.

Trst — Tržačanom, to je bilo geslo, katerega so ponavljali do zadnjega časa še vedno tržaški Lah. Najbolj pa so se oklepali tega gesla za časa volitev, kar nam spričuje še danes ogromen lepak s tem, napisom. Tega gesla se je oprijelo tudi tržaške namestništvo in je dosledno ti težnji odredilo, da izpraznijo svoje prostore v javnih uradih inoemci, ne oiraje od kod in kako so prišli, in napravijo prostor domačinom. To je lepo in vse hvale vredno delo. Prav je in povsem odgovarja to nalogi državne uprave, da potegne h koritom avstrijskim tuje in šele, če nedostaja domačih Lahov. Seveda bi se pri tem rekl lahko še marsikaka druga beseda, ki pa gotovo še ne izostane. To geslo so postavili pred vsem Lahi sani in pri njih se mora tudi pričeti z izvrševanjem tega principa. Toda pr tem so se Lahi vrezali. Njim ni bilo za domačina. Njim je šlo za Lahi in bodisi, da je ta Tržačan ali ne, smo da potisne v ozadje domačina, n Laha. Enostavno, Lahi so kaznovani za svojo laž. Namesto, da bi bili Lahi veseli, da se je njihovo geslo tako visoko vpoštevalo, se jeze nad tem ukrepom, češ, da so s tem prizadeti Italijani. No, s tem je dokazano, da smatrajo tržaški Lahi Italijane za domačine v Trstu, iz česar se lahko sklepa, da smatrajo Trst za laško provinco. To naj si zapomnijo na Dunaju. Ne bomo si hlinili, da je to storila vlada morda na ljufo slovaniskim prebivalcem v Trstu. Kaj še, izpolnila je samo laško željo, ravнала se je po geslu, ki so ga postavili Lahi. Če so se pa pri tem Lahi vsled svoje sleparske lažljivosti opekli, je to njihova krivda in naj zaradi tega puste vlado pri miru. Vlada je postopala pri tem objektivno in je pričela s svojim delom tam, kjer je odpomoč v prid avstrijskim državljanom najbolj nuna in potrebna. Južne avstrijske dežele so postale res že prevelika korita za laške begunce in brezdelce in

zadnji čas je bil, da se Avstrija zavzame za Avstrijce, ne pa za razne garibaldeste in iredentiste, ki si v zadnjem času kar kljke podajajo na sodišču in pri begu v odrešeno Italijo. Tudi nemški listi, če so res patrijotični, bi morali ta korak vlade popolnoma odobravati. Kdor tega ne stori, je izdajica proti svojem sodržavljanu, kajti on zahteva, da se vse — tudi inozemce, protežira proti Slovanstvu, če tudi je Slovan Avstrijec, davkoplačevalec in morda boljši patrijot kot Lahi, ki škiliijo z enim očesom popolnoma, z drugim napol v Italijo, z drugo polovico pa napol na Dunaj in se sklicujejo pri tem vedno na avstrijsko zunanjo politiko, ki je in bo tudi brez njih ali z njimi ostala zavožena kakor je.

Trgovci z dekleti — v duhovniški obleki. Policija v Splitu je aretirala večeraj ogrskega trgovca Eirajma Geigerja, ki je znan kot nevaran trgovec z dekleti in ki je že več deklic odpeljal v Orijent. Bil je preoblečen v duhovniško obleko, s katero je, kakor je sam izpovedal, največ opravil. Značilna izpoved za naše razmere.

Nesreča pri vojaških vajah. Pri vojaški vaji 32. pešpolka in sicer v okolici Opčine, se je sprožila nekemu vojaku puška, naložena s slepo nabasanim nabojem. Strel je zadel vojaka v nogo in ga precej opasno ranil. Tak strel sicer ni močan, vendar je nevaren, ker zadostuje, da prebije kožo in lahko povzroči nevarno zastrupljenje krvi. Ranjeneca so obvezali na Opčini, nakar so ga prepeljali v bolnico v Trst.

K veliki nesreči na mornariškem strelišču pri Pulfu. Pogreb treh mornarjev, ki so obležali mrtvi kot žrtve svojega poklica, je bil zelo veličasten. Vse ceste in ulice po katerih se je premikal sprevod so bile v zastavah in natlačene pestre množice, obstoječe iz raznih slojev. Tudi vsa javna državna, deželna in mestna poslopja so bila v zastavah. Vse vojne ladje v pristanišču, med temi tudi nemška vojna ladja »Goeben« so imele zastave v znak žalovanja na polovico jambora. Sprevod je otvoril oddelek mornarjev s popolno mornariško godbo. Tem so sledili duhovniki in mornariški župnik, tem je sledila zopet stotnija mornarjev in prva krsta na topničarski lafeti, katero je peljalo 10 mornarjev. Krsta je bila pregrnjena z avstrijsko vojno zastavo. Ob obeh straneh krste je korakala častna straža mornarjev. Prvi krsti sta sledili obe drugi krsti tudi na lafetah in oviti z vojno zastavo. Za krstami so šli sorodniki padlih žrtev, za njimi pa zastopniki vojaških in civilnih oblasti. — Pogreb podadmirala Lanjusa, ki je bil določen na večeraj popoldne se vrši še le danes popoldne in to zato, da se pogreba udeležijo namestnik cesarja in več višjih dostojanstvenikov z Dunaja in Budimpešte.

Črne koze. V Trstu in sicer na istrski cesti se je pripetil nov slučaj črnih koz. Oseba, ki je obolela je prišla v stik z nekim pred kratkim ozdravljenim bolnikom.

Ogrski inženir? Družba za osuševanje močvirja okoli Ogjeja je najela za predдела nekega inženirja iz Ogrske. Mož je delal in se trudil na vse pretege. Dobival je lepo plačo. Sedaj pa se je izkazalo, da ta famozni inženir ni inženir, marveč neki pustolovec iz Ogrske. Dela za osuševanje močvirja so važna in bodo stala milijone, pričela pa so se pod tako slabimi avspicijami. Radovedni smo, kaj bo rekel k temu deželni odbor. Čuje se to kot bi bili res na Gorškem za devetimi dolinami, devetimi hribi in devetimi cesarstvi, kjer kraljuje kot se trdi v pravljicah v zlatem kraljestvu zlat kralj z zlatim konjem in zlatim ptičem v zlati gajbici.

Ponesrečen beg kaznenca. Kaznenec Iv. Scarpari iz Milana je hotel že februarja meseca pobegeti. Toda beg se mu ni posrečil, vendar mož ni obupal, dasi so ga premostili v ječo v tretjem nadstropju. Iz rjuh in odeje si je spletel dolgo vrv, na katere en konec je pritril železen kavelj. Drugi del te vrvi je pritril na svoje okno, kavelj pa je vrgel čez dvorišče na žleb sosedne hiše. Ko je plezal po vrvi čez dvorišče, ga je straža zagledala in so ga na sosedni strehi aretirali.

Železniška nesreča pri Opčini. Povodom železniške nesreče pri Opčini se je poročalo, da je bilo 12 potnikov težko ranjenih. Novejša poročila vedo, da sta težko ranjena samo dva potnika, pri ostalih pa so se izkazale poškodbe kot lahke.

Slovenci! Slovenke!

Prvega oktobra poteče 50 let, kar je prvi Sokol na slovenskem jugu razprostrl svoja junaška krila nad belo Ljubljano.

Odveč bi bilo poudarjati kakega pomena je Sokolstvo za naš mali slovenski narod, odveč bi bilo poudarjati, koliko da je v tej dobi slovensko Sokolstvo storilo za Slovenstvo. Zlasti v zadnjem desetletju se je Sokolstvo začelo močno razvijati, njegovo delo se množi, pa tudi čimdalje bolj pogloblja. Intenzivno notranje delo, kakor tudi vnanji nastopi pa zahtevajo izdatnih gmotnih sredstev. Slovenski Sokolski Zvezi naraščajo od dne do dne večji stroški — od včlanjenih društev, ki jim člani večinoma niso premožni, pa ne more zahtevati takih organizacijskih prispevkov, da bi krili vse izdatke Zveze.

V bližnjem času nas čakajo velike naloge! Zlasti pa bosta zahtevala velikih sredstev III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani, prevažna ta prireditelj ter mednarodna telovadna tekma v Parizu, kjer bo našim sokolskim borcem braniti sijajno mesto, pridobljeno na prejšnjih tekmah evropske mednarodne telovadne Zveze.

Slovenci! Slovenke! Prvič po preteku polstoletja se slovenski Sokol sam obrača do vas za posebne prispevke.

Dne 14. septembra 1913 priredi Slovenska Sokolska Zveza po vsem Slovenskem cvetlični dan. Segajte marljivo po cvetkah, ki jih bodo razpečavale slovenske Sokolice, žrtvujte, kolikor morete, da pripomorete Sokolu, laže vršiti prevažno nalogo sokolsko.

»Na zdar!«

Predsedstvo Slovenske Sokolske Zveze.

Dnevne vesti.

† Preganjanje slov. časopisja. Sobotno številko našega lista nam je zaplenilo državno pravdnštvo zaradi notice o razobešanju zastav za katoliški shod. Ob sebi se razume, da ne denemo v sobotne številke nobene stvarice, ki je količakaj sumljiva, da bi mogla biti zaplenjena, že ker so stroški za novo izdajo preveliki. Sobotna konfiskacija nas velja okroglo 700 kron — na tak način je lahko zatirati slovensko časopisje. Upamo, da so klerikalci s primerno hvaležnostjo vzeli na znanje to konfiskacijo tik pred katoliškim shodom je

† Klerikalci in porotna sodišča. — Nuja in važna« okrožnica na žu-30 pane, s katero hoče deželni odbor popolnoma protipostavno vplivati na sestavo porotnih imenikov, je v sodnih in sploh pravniških krogih povzročila veliko nevoljo. Sestava porotnih imenikov spada v prenešeni delokrog občin in so občine v tej stvari podrejene samo okrajnim glavarstvom. Deželni odbor se nima v to stvar čisto nič vtikati in je njegova okrožnica predrznost prve vrste. Za slučaj, če bi se hotel pri županih kdo od deželnega odbora v to stvar vtikati, naj mu dajo župani tako brco, da se bo tri dni prekuceval, pa naj bo to tudi sam deželni glavar. Namen okrožnice dežel. odbora je seveda jasen, kakor beli dan. Radi bi poklerikalili porotna sodišča in na mesto pravičnih porotnikov postavili pristranske klerikalce. Potem bi vsaj noben klerikalec ne bil več obsojen in klerikalci bi lahko počenjali, kar bi hoteli. Že stara je ta želja klerikalcev in že pred leti so poskusili, jo doseči z zvijačo. Takrat se je zgodilo nekaj nezlaslihanega. Sam ljubljanski škof dr. Jeglič je prišel na sodišče in je prosil visokega sodnega funkcionarja, naj pazi na to, da bo prišlo v imenik porotnikov kar mogoče največ »krščanskih mož«, to je klerikalnih pristašev. Kaj takega! Škof gre prosit sodnega funkcionarja naj bo pristranski in naj spravi med porotnike klerikalne strankarje. Tu se pa že vse neha. Seveda je dotični visoki funkcionar ljubljanskemu škofu povedal, kar mu je šlo in je njegovo nevravno željo z ogorčenjem zavrnil. Zdej so klerikalci, kakor kaže okrožnica deželnega odbora, zopet prišli na misel, spraviti na porotno klop pristranske stranke, samo da poskušajo to zdaj doseči po drugi poti, kakor pred leti. Komu vse pa se v klerikalni stranki toliko sanja o veselih, da je postalo poklerikaljenje porotnih sodišč tako nujno in važno?

† Podivjanost čukarskih duhovnikov. Ko so večeraj čakali pogrebi pred hišo rajnega Babiča, je prišel mimo neki kaplan s čukarsko čepico na glavi, kateremu je sledilo več čukov. Par korakov od hiše oddaljen se je obrnil proti svojim čukom ter rekel: »Ali ste videli norce?« Vemo, da so naši klerikalci podivjani, toda da niti spričo mrtvega sočloveka ne znajo brzdati svojih surovih strasti, je pač nekaj več nego podivjanost.

† Poučno berilo. »Slovenec« je v svoji sobotni slavnostni številki posvetil katoliškemu shodu značilen

članek. Izkušnje so nas izmodrile, da klerikalnim besedam ne pripisujemo prav nobenega resnega pomena in da sodimo klerikalce edino po njihovih dejanjih. Nasprotja, ki obstoje na Slovenskem in v kolikor niso ekonomičnega ali socialnega izvora, sa nastala ne zaradi cerkvenih nauk ali političnih programov, nego so posledica dejanj klerikalne stranke. Vzlic temu pa je »Slovenec« so botni članek prav poučno berilo, naj ima morda tudi samo nalogo, premo titi javnost. Govoreč o glavni nalogi katoliškega shoda, pravi »Slovenec«: S samim političnim katoličanstvom nismo jadovoljni in nočemo biti zadovoljni; mi hočemo pravo, celo, životvorno katoličanstvo.... Krščanski socialci dunajski so nam bili vzor, ker so nam obetali, da bodo prinesli zveličanje Avstrije. Krščanski socializem dunajski ni upravičil upov; danes je v obujstvu z nemškimi nacionalci, šulvereinovci, Südmarmko in Wolfom. Vedeli smo, kam pripelje polovičarstvo... Zato proč s polovičarstvom in z vodenostjo; bodimo polnokrvni katoličani. Načela sama se niso vse. Ne vsak, ki pravi: Gospod, Gospod pride v nebeško kraljestvo in ne vsak, ki pravi, da je »naš«, nam dela čast in veselje. Multiplicitati gentem, sed non magnificasti laetitiam. Pomnožil si množico, povečal pa ž njo niso veselja — velja o takih. Na zunaj s takim prirastkom sicer rastemo, toda na znotraj slabimo, kakor slabi človek, čigar kri je začela vodeniti. Počasi tako telo hira; vzame ga vodenica ali marazem. In pred tem procesom se moramo pravočasno zavarovati. Na to stran nam bo potreba odločno več pozornosti. Nikdo, kdor s katoliškim življenjem katoliškemu imenu časti ne dela, ne išči ničesar pri nas.... Verski, krščanski princip in motivi morajo vladati udi v javnosti povsod — celo v občejanju z nasprotniki, kolikor je seveda pri človeški slabosti mogoče, naj se ne zgodi ničesar, kar bi se ne dalo zagovarjati s krščanskega stališča... Po narodih se zdaj ločijo in družijo katoliški shodi v Avstriji. Pri ravno kar minulem nemškem katoliškem shodu se je poudarjala tudi narodna ideja... Če imajo Nemci, ki sede pri polni mizi in pri polnih skledah, en zrok, poudarjati narodnost, imamo h mi, ki sedimo za durmi in zobljejo samo drobtinice, deset in sto zrokov. Ali nismo tudi na to malo preveč pozabili? Na shod bodo prišli tudi Korošci, ki nosijo takorekoč na sebi rane, prežete v narodnem boju. Kakor ne smemo trpeti polovičarstva v katoliškem oziru, tako ne mlačnosti v narodnem. — To so glavne misli »Slovenčevega« članka. Zanimivo so vsekakor, saj obsegajo dragocena priznanja, da je namreč slovenski katolicizem največ političen in zunanji, da so v klerikalni stranki ljudje, ki s svojim delovanjem in življenjem delajo katoliškim načelom sramoto, da je klerikalna stranka napram svojim nasprotnikom pozabila na prve katoliške principe ter in da je v narodnem oziru storila velike grehe. Priznanje je tu, ali pa mu bo sledilo tudi poboljšanje, ali bodo besedam sledila tudi dejanja, to je drugo vprašanje. In če pomislimo, kaj so klerikalci že vse govorili, pisali in obetali in da se niso še nikoli takih besed držali, potem je pač naravno, da tudi »Slovenčevim« slavnostnim izjavljanjem nihče ne pripisuje resnega pomena. To je bilo pisano za slavnost — danes bo pa že pozabljeno.

Uboji generali. »Dan« se je danes lotil »generalov«. Namreč generalov narodno-napredne stranke ter jih ožmerjal, ker ne prireajo shodov po deželi. Shodi po deželi bi bili gotovo dobri in koristni, a kaj, ko trije ali štirje, ki jih zmerja »Dan« za generale, ne zmorejo vsega. Sicer pa je okrog »Dneva« zbranih dosti ljudi, ki bi lahko delali, ki imajo časa dovolj, ki imajo tudi zadosti zmognosti za gospodarske nastope — a ti lenarili doma za pečjo in ne delajo drugega, kakor da zabavljajo na »generale«, ki so zaposleni na vseh koncih in krajih. Tudi pri vojakih je delo razdeljeno in nikomur ne pride na misel zahtevati, naj »generali« opravijo to, kar lahko stori stotnik — pri nas pa naj »generali« vse store! Tako zabavljanje ima samo namero hujskati proti stranki.

Ovacija Sokolom. Na drugem mestu našega lista najdemo čitatelji postu Babičevega pogreba in velike ovacije, ki jo je ljubljansko prebivalstvo priredilo Sokolom. Pogreba se je udeležilo 351 Sokolov, in sicer: jezdnja odseka ljubljanskega Sokola in Sokola II., skupaj 24 jezdecev, trobentaški zbor župe I. — 20 mož in 307 drugih Sokolov. To število so dale ob ljubljanski župi in deputacije Sokolov iz Trsta, Novega mesta, Škofje Loke in Idrije. Zastave: Ljubljanski »Sokol«, Šiška, Idrija in Škof-

ja Loka. Brez vseh vabil, kar na go lo sporočilo v listih, da je umrl rodoljubljen mož ter svoje lepo imetje zapustil v narodne namene, so prihiteli Sokoli v takem številu. Občinstvo jim je priredilo tako burne, tako prisrčne in tako impozantne ovacije, kakor jih je bilo še malo videti. Ogromna množica je z nepopisnim navdušenjem spremljala Sokole in dajala duška svojim čustvom z urnebesnimi klici »Živio Sokoli!« in »Na zdar Sokoli!« Kar objemali so ljudje Sokole, kakor da so jim srca prepolna. Pravi orkan navdušenja pa je nastal pred rotovžem, kjer so se Sokoli razšli, ker je tu najprimernejši kraj za razhod in ta orkan se je ponovil pred »Narodnim domom«, kamor so ponesli Sokoli zastave v shrambo. Ko so Sokoli korakali mimo frančiškanskega samostana, so jih tudi bosanski frančiškani prisrčno pozdravljali, dasi so dobro vedeli, da gredo Sokoli mimo. Ovacije Sokolom so bile velikanke. Kar pontano ze udaril ta plamen navdušenja na dan in je pokazal, kje so ljubljanska srca.

Pravica je za vse enaka — tako mislijo ljudje in govore tiskane postave, v praktičnem življenju pa je drugače. Nekateri rodoljubni možje so hoteli povodom pogreba gosp. Babiča razobesiti črne zastave, pa jim je državna policija to prepovedala. Kadar vprižarjajo klerikalci politične demonstracije — takraj naprednjaki še največjim narodnim mecenom ne smejo izkazati zadnje časti.

Udeležnike katoliškega shoda, ki ne poznajo naših razmer in ne poznajo klerikalne stranke, je seveda hudo presenetilo, da so bili tako mrzlo sprejeti in ignorirani, koder so se pojavili. Najbolj jih je potrla hladnost občinstva pri sprevodu. Različni Hrvati in Čehi so priznali, da bi ne bili nikdar prišli na katoliški shod, če bi vedeli, kakšna je klerikalna stranka in kakšne razmere vladajo na Slovenskem. Strme so poslušali pojasnila o narodnih izdajstvih klerikalcev, o klerikalni krivici in korupciji in končno priznali, da so slovenski naprednjaki prav storili, ko so ignorirali katoliški shod. Ob enem so pa tudi priznali, da se je v postopanju ljubljanskega občinstva pokazalo, na kakši stopnji omike je ljubljansko prebivalstvo, češ: povsod drugod bi se bile zgodile kake demonstracije — le tu se ni ničesar neprimernega zgodilo in so udeležniki kat. shoda le eno spoznali: da klerikalna stranka nima med ljubljanskim prebivalstvom nobenih simpatij.

Nostra res est sed nostra non sunt corda. V hotelu Union je sedela večja družba duhovnikov in govorila o tem, kako hladno je Ljubljana sprejela udeležnike katoliškega shoda in na kako dostojen, a izdaten način je pokazala svoje nasprotje do klerikalne stranke. Tedaj pa se je oglašil duhovnik in je s posebnim poudarkom rekel: Nostra res est sed nostra non sunt corda — naša je moč, če tudi srca niso naša. Dž, moč! Velika je danes duhovniška moč, tako velika, kakor nikdar prej do časov Marije Terezije, a src si ni znala pridobiti. — Moč pa je minljiva, kakor so razmere premenljive. Gestern noch auf stolzen Rossen, heute durch die Brust geschossen — tako je tudi s strankami. Danes so duhovniki ošabni na svojo moč — kdo ve, kaj bo jutri. Vsa moč, ki ne sloni na ljudskih srcih, je le od danes do jutri.

Izlet v Ljubljano. Danes ob 5. popoldne pripeljeta v Ljubljano dva brzovlaka iz Draždan 1278 izletnikov nemške državne kovinarske zadruge. Danes ostanejo v Ljubljani in si ogledajo mesto, jutri se odpeljejo v Postojnsko jamo. Vsa stanovanja je preskrbela deželna zveza za tujski promet.

Nemški šploni. »Tagespost« poroča iz Tržiča: Osem nemških nastavlencev iz rajha tržiške tovarne za čevlje Kozina & Komp. je bilo pri izletu na mangartsko gorovje aretiranih od italijanskih obmejnih vojakov. Nekateri so imeli fotografske aparate s seboj, s katerimi so baje fotografirali utrdbe. Nemški konzulat v Trstu je brzojavno interveniral, da naj se izpuste aretiranci.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 10. do 16. t. m. Novorojencev je bilo 11, mrtvorojenca 2, umrlo pa jih je 21, med temi 10 domačinov in 11 tujcev, in sicer za tifuzom 1, za jetiko 5, vsled mrtvouda 1, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 13. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer za tifuzom 13, za grižo 1.

Moravani in Babičev pogreb. Od somišljenika prešli smo sledeče vrstice. Po impozantnem pogrebu, s katerim je slovenski narod počastil spomin svojega velikega dobrotnika, pokojnega Frana Babiča, prišel sem slučajno v dotiko z moravskim Čehom, došlim na katoliški shod. Mož

je videl slučajno nepregledne množice pogrebcev in mogočne čete našega Sokola ter me začudeno vprašal, koga so nesli k večnemu počitku, da se je prav vse udeležilo pogreba. Pojasnil sem mu, da je prebegli pokojnik imenoval glavnim dedičem svojega prav lepega imetja našo šolsko družbo sv. Cirila in Metoda, to je naše prvo narodno obrambno društvo, ki kakor češka Matica šolska rešuje našo milo dezo narodne pogibelji in jo ohranjuje svojemu narodu, zaeno sem podučil tudi moža o stališču, ki ga zavzemajo proti naši šolski družbi prireditelji katoliškega shoda. Po mojih pojasnilih se je mož zamislil, potem mi pa izjavil: Pri-znavam se za katoliškega Čeha, toda v narodnih stvareh sem trden in neizprosno, kakor drugi Čehi. Enako, kakor ostali Čehom, mi je pri srcu tudi naša Matica šolska in če bi pri nas umrl kak napreden Čeh in zapustil naši Matici šolski večje volilo, bi bili mi katoliški Čehi prvi, ki bi mu izkazali zadnjo čast. Prav neprijetno sem dirnen, da pri vas Slovencih ne postopajo enako in bom to povedal odkrito svojim bratom in — našim povabiteljem.

Koracanje in — korak. Vse, kar po »orlovsko« gre in leze, se je zbralo včeraj v Ljubljani. Toda kaj javni nastop je bil to na ulicah med sprevedom! Dasi so godbe in trobentači trobili takt spredaj in zadaj, je bilo korakanje tako, da se Bogu smili; niti somernega koraka niso mogli držati, da ne omenjamo nepravilnih vrst in ohlapnega, sem in tja se gugalčega gibanja. Res je bilo opaziti med njimi par čednih telovadskih postav, a vse je napravilo vtisk mase, ki ne pozna telovadske discipline in čile strumnosti. Nekateri mladci so bili očitno v prvič v krojih in prožno strumna hoja jim je popolnoma neznana. Poznalo se je, da jim manjka vsak smisel za pravo sokolsko telovadbo. V vsem posnemajo Sokole: ukradli so jim kroje, rdeče srajce, poveljevanje, a duh Sokolski se ne da ukrasti. Koliko simpatičnejši so moravski »Orli«, ki so vsaj toliko pošteni, da so si omislili svoje barve za kroj, in ne posnemajo tako po opičje čeških Sokolov kakor naši »čuki« slovenske Sokole! Skratka: javni pohod po ulicah je neizbrisna blamaža za kranjske »Orle«. — Slučaj usode je hotel, da je popoldne nastopilo naše Sokolstvo pri pogrebu velikega narodnega dobrotnika Babiča. Dan poprej se je izvedelo o smrti plemenitega mecenca, a včeraj je spremilo nad 350 Sokolov vrlega moža k zadnjemu počitku. To je bil dostojen, resen nastop, umerjen, odločen korak: vse te čvrste čete so stopale kakor en mož po ljubljanskih ulicah, brez spremljevanja godbe, brez trobent in bobnov. Pri Orlih na čelu kakih 6 jezdecev, tu pa kavalgada dveh oddelkov z 24 Sokoli; tam obsežne priprave celo leto, tu pa danes poziv, jutri izvršitev. Dobro sodbo je povedal kmetič, ki je gledal sokolske čete pri Babičevem pogrebu: »Kaj takega pa ne spravijo čuki skupaj.«

Popravek. V mojem članku Božji mlini se ima glasiti stavek: *betreffend die eventuelle Errichtung der Landeswirtschaftlichen hydroelektrischen Zentralen* takole: *Betreffend die eventuale Errichtung der Landeswirtschaftlichen hydroelektrischen Zentralen*. Ravno to je značilno v temu poročilu. Ker poročilo omenja v naslovu *landwirtschaftliche*, potem pa *landschaftliche*. Kar pomeni bližko, kakor da se bodo gradile *gospodarske* električne centrale. *Dezelnne električne centrale* pa eventuelno. — *Tomo Pavšlar*.

Smrtna kosa. Včeraj je umrla v Spodnji Šiški gospa Marija Breteljnik, rojena Tratinik. Pogreb je bil danes ob 5. uri. — V Škofji Loki pa je včeraj preminil gospod Ivan Zetel, nekdanji poštar na Bledu, sedaj učitelj v pokouju. Obema bodi zemlja lahka.

Pošta na Dolenjskem. Iz Ljubljane se nam poroča: Na stotletja je v prometu stoječa poštna škatla se je doživela in kakor iz najzanesljivejšega vira izvemo, prevzame s 1. septembrom t. l. ne samo osebni promet temveč tudi pošto na progi Rudolfovo - Krško - Brežice podjetnik, od katerega za mirno vestjo pričakujemo, da bode zapuščen Dolenjski napravil moderne, prometne velikelne.

Smrtna nesreča pri mlatilnem stroju. Iz Novega mesta. Pri posestniku Mediču v Birčni vasi so 18. t. m. mlatili z mlatilnim strojem. Pri mlatenju je pomagal domači starejši sin. Po daljšem delu se je hotel prepričati, ako se ni os stroja preveč ogrela. Pri tem je pa ravnal jako ne previdno. Stroj ga je pograbil za suknjo, ter ga v krogu obdelaval. Zabil je težke poškodbe. Zlomilo mu je desno roko na dveh krajih in križ. Težko pohabljenega so prepeljali v

bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo, kjer je drugi dan za poškodbam umrl.

Kako so klerikalci hoteli podžupana Osolnika ujeti. Poroča se nam: Zdal, ko je do Jarčevega polomljenega shoda še neznani Muhaber tako imeniten postal, ne bo odveč, če se malo raziskuje, zakaj se je Jarč ravno k podžupanu Osolniku zaletel. Anton Osolnik je eden najpremožnejših, pa tudi najpridejnih kmetovalcev v celi občini. Mož je sicer vselej volil na katoliško stran, ampak kot razumen mož je kmalu spoznal, da klerikalna politika ljudstvu ni na korist. Posebno v zadnjem času je marsikaj v klerikalni politiki začel z drugimi očmi gledati, kakor poprej. To so klerikalci zapazili in študirali so, kako bi moža popolnoma ujeli v svoje zanjke. Naposled so prišli na srečno misel, napraviti pri njem javen shod. S tem so upali, da mu na najbolj očiten način pritisnejo pečat pravega klerikalca. Se manj sreče kakor s svojim shodom pa so klerikalci imeli z namenom, Osolnika javno prikleniti nase. Mož je sicer pokazal, da rad odneha, ampak vsega, kar so hoteli, vendar niso mogli iz njega izsiliti. Tako n. pr. sta mu Jarč in Golija prigovarjala, naj požene vse naprednjake, ki so prišli na shod, z njegovega posestva. Pa z vsem svojim vplivom in pritiskom ga vendar nista mogla pripraviti do tega. Misli sta pa, da ga na drugi način ujmeta. V svojih poročilih o tem shodu v »Slovenec« in »Dol. Novicah« so zlegli debelo laž, da je podžupan Osolnik dejal, da za novomeške liberalce v njegovi hiši ni prostora. V »Dol. Novicah« so to očitno laž še bolj navili, kajti tam pravijo, da je Osolnik »kar odločno povedal«, da za liberalce v njegovi hiši ni prostora. V krogi, ki Osolnika bližje poznajo, se je takoj trdilo, da kaj takega Osolnik ni nikdar izrekel. Kmal se je pokazalo, da so imeli prav. Osolnik je namreč, ko je zvedel, kaj se o njem v klerikalnih listih piše, pred ljudmi izjavil: *ako bi jaz vedel, da imam take ljudi notri (namreč na shodu v hiši) nikoli jih pod svojo streho ne vzamem*. Pa še odločnejše se je Osolnik o teh klerikalnih lažeh izjavil. Ko so »Dol. Novice« prinesle poročilo o tem shodu, in se tam trdi, da je Osolnik »kar odločno povedal«, da liberalcev ne mara, ni le ustmeno izjavil, da je to laž, ampak je poslal »Slovenec« in »Dol. Novicam« popravek. Pošteni krščanski list »Slovenec« tega popravka ni priobčil; najbrže ga tudi »Dol. Novice« ne bodo. Nič za to. Resnica je le, da je Osolnik ta dva lista postavil na laž.

Žužemberški župan se je pred par leti strašno prepiral z ondotnim c. kr. uradničtvom za prvi sedež v cerkvi pri cerkvenih slavnostih in cesarskih mašah in je vsled tega pregnal g. dr. Doljan z levega na desni breg reke Krke v stanovanje. Pogledimo pa danes. — Župan Ivan Vehovec se ni udeležil procesije na velikonočno soboto in ne cesarske maše dne 18. avgusta. Po neki njemu blizu stoječi osebi se čuje, da on sedaj nima časa, ker si na vse načine glavo beli, kako bi sedaj v tem ugodnem času obrnil vso vodo na svoj mlin, pravočasno spravil svoj razdrapani most davkoplačevalcem na vrat, oddal okrajnemu cestnemu odboru za zgradbo ene nove okrajne ceste nekaj svoje neplodovite zemlje za neizmerno visoko ceno, da bo zakopal občino še v večje dolgove, davkoplačevalcem povzročil še višje naklade, ter ubogemu ljudstvu napravil še več gorja, kar ga še ni zadosti, da bo to ubupano ljudstvo zapustilo vsled neznošnih razmer do cela domačo grudo in se izselilo v Ameriko, ker njemu je to pač čisto vseeno, ker, če se več ljudi izseli v Ameriko, toliko večji je njegov dohodek, saj vsakemu računa, če mu dobi potni list za Ameriko 60 v.

Težka nesreča se je pripetila pretečeni torek v Trebnjem. Ker se bliza birma, se zida, beli, »flika« cerkev in zvoni, da se namreč prevzvišenemu nasuje zopet malo peska v oči. Otroci pa morajo ob določenih dneh romati dopoldne in popoldne v cerkev, kjer jih katehet pripravlja za sprejem škofa. Ko so torej tudi v torek prišli otroci k pouku, pade delavcu iz rok, iz takozvanih »slepkih line«, 13letnemu učencu Adolfu Peče iz Rodin, naravnost na glavo težak kos lesa, okovanega z železom. Posledica je bila seveda grozna. Deček je takoj obležal nezavesten v mlaki krvi, naker so ga odnesli v župnišče in potem k zdravniku, ki mu je grozno rano izpral, zažil in obvezal. Fant se kti in prihodnji dan ni nič zavedel in splošno prevladuje mnenje, da bo težko okreval. — Kakor poročamo z obžalovanjem o tej težki nesreči, mramo resno obsojati lahkomišelnost ljudi, ki imajo besedo pri cerkvenih popravilih. Mar li ne ve g. delan, da se mora ob taki priliki ob-

dati poslopje s svarilnimi znamenji? In če je on bolan, ali bi se ne poljubilo skrbeti za to kaplano Noču? Ta zadnji menda res nima drugih skrbí, kakor za prelepega orla tam doli iz Nemške vasi. — Ko bi se taka nesreča pripetila pri kakem drugem posloplju, to bi padlo orožništvo po gospodarju, a oblasti bi mu pa pošteno navile uro. — z —

Eni ženi je strela ubila dva moža. Iz Bohinja nam piše prijatelj našega lista: Pri nas se je zgodil slučaj, kakršnega nihče ne pomni. Dne 20. t. m. je Jakob Ravnik (Gatej) iz Nemškega rovtva s tremi delavci, med katerimi je bil tudi njegov sin, žagal v gozdu hlode. Strela je udarila med žagajoče ljudi ter Jakoba Ravnika na mestu ubila; ostali trije so čutili močan potres po telesih. Skoro na istem mestu — pravi se mu na Vresjah — je strela pred 25 leti ubila Andreja Dobravca tudi iz Nemškega rovtva. Ta Andrej Dobravec je bil prvi mož vdove sedaj ubitega Ravnika. Tako je strela tej ženi ubila dva moža. Razlika je le ta, da je prvi mož bil v bahti, katero je strela užgala in je notri zgorel, da so v ognju dobili le nekaj njegovih kosti, drugega pa je strela zadela pod milim nebom in se mu še poznalo ni nič. Ali se je že kdaj primeril tak slučaj? Kdo ve — kaj zelo redkega je to vsekako.

Nepoboljšljiv potepuh. K zgradbi Belokranjske železnice so prišli s pravimi in poštenimi delavci tudi nekateri, ki skušajo živeti le od dela drugih ljudi. Tako se je tudi po Novem mestu samem klatil neki Ludovik Stare, pleskarski pomočnik z Iga pri Ljubljani. Ta Ludovik Stare je bralcem »Slov. Naroda« že poznal. Pred nekaj meseci se je s svojim enakovrednim tovarišem potepal po Beli Krajini. Bil je ovaden, da je v družbi svojega tovariša poskusil cestni rop izvršiti nad nekim delavcem, s katerim sta skupaj delala na progi blizu Semiča. Takrat se je obemeta posrečilo se rešiti iz zanj, bila sta oba oproščena. Toda svarilo, ki sta ga dobila na pot, naj se raje oprimeta poštenega dela, pri Staretu ni nič zalego. Ravnal se je po zgledu večine tistih, ki zdaj iz Ljubljane in okolice pri belokranjski železnici iščejo zaslužka, ampak samo takega, pri katerem ni treba nič delati, pa dobro živeti. Staretu bi ne bilo treba delati kot navaden delavec na progi. On je izučen pleskarski pomočnik. Pa ta poštena obrt mu ne diši. Raje se poteplje ob progi, dela par dni potem, ko vse zabije na šnopsu, nadleguje ljudi za podporo. Pri tem svojem poslu pa je Stare tudi nasilen. Ko je prišel v Novem mestu v hišo neke gospe, je zahteval nič manj kakor 60 v. Ko je gospa mu ponudila 4 v je postal tako vsiljiv, da se mu je moralo groziti s poklicanjem mestnega stražnika. Pa tudi pred posameznim stražnikom Stare nima strahu. Komaj je prišel na trg, že je vpričo redarja na trgu vstavil nekega gospoda in ga nadlegoval za denar. Na opomin mestnega nadstražnika, se je Stare zasukal proti njemu, se vanj zagnal s tako silo, da se je stražnik opotekel in padel. Stare je nato zbežal. Šele pred kavarno »Central« ga je stražnik dohitel in aretirat, pri čemur se mu je Stare zopet upiral. Stare bo delal šest mesecev pokoro.

Zopet uboj v Črnomlju. V Vajsovi gostilni v Črnomlju sta pila prvo nedeljo v avgustu delavca — domačina France Kuzma iz Zorenc pri Butoraju in Mate Majerle iz Voine vasi. Stara sta bila 18 odnosno 19 let. Ravno toliko sta bila pijana, da sta bila sitna. Prišli so v to gostilno tudi trije Hrvati, namreč Jerkič Mate, Rukavina Franc in Sorčič Luka. Majerle jih je začel takoj brez povoda psovati in zmerjati in je nazadnje kar vrzel litersko steklenico Rukavini v glavo. Sorčič je Majerleta za to začel z batino nabijati, dokler nista pobegnila iz gostilne Majerle in Kuzma. Šla sta v Škubičovo gostilno in popivala naprej. Ravno tja so prišli preje omenjeni Hrvati, ki so prav gotovo iskali izzivatelja Majerleta, da se znosijo nad njim. Začel se je zopet prepir med obema strankama. Gostilničar je izrinil obe stranki iz gostilne, toda prepira ni bilo konec; nadaljeval se je na cesti, kjer se je tudi kmalu končal s tem, da sta morala domačina bežati pred razjarjenimi Hrvati. Kuzma in Majerle se pa nista dala kar tako ugnati v kozji rog. Čez dalje časa sta prišla zopet v Škubičovo gostilno na prejšnje pozorišče. Nista pa še dolgo sedela sama, ko pridejo tja zopet Hrvati. Brez vsakega posebnega uvoda so zgrabili Hrvati za stole in začeli udrihati po Slovencih. Seveda sta se branila tudi s stoli, toda bila sta le dva in sta imela tri nasprotnike. Zopet sta morala bežati. Hrvati so pritisnili za njima in so noži ranili oba precej občutno. Majerle je dobil suknj v prsa, Kuzma pa od zadaj v le-

vo pleče. Hotel je pobegniti, toda kri je bruhala iz rane, da se je vsled izgubljene krvi onesvestil. Prenesli so ga v bolnišnico in ga potem čez par dni prepeljali v Kandijo v bolnišnico usmiljenih bratov, kjer je umrl 12. avgusta, ker je imel, kakor se v Črnomlju splošno govori, prerezana leva pljuča. Storišče so pozapri.

Grozopolni položaj. Večjih siromakov menda ni, kakor so rudarji. So to nekaki moderni sužnji. Božje prelestno sonce gleda le poredko, ker ali dela globoko pod zemljo ali pa spi in nabira moči za novo delo pod zemljo. Tega žalostnega življenja se ne more rešiti, ker skrbijo delodajalci za to, da zasluži tako malo, da živi od večnih predujmov in da ne more nikamor stran. Pa tudi sveži zrak diha tak siromak le redko. Pod zemljo je zrak itak izpržen, ali pa so celo strupeni plini. Pa tudi zunaj jam in rovov ni zrak čist, ker ga kazi nebroj tovarniških visokih dimnikov. Kar je najhuje, je pa to, da stoji rudar z eno nogo vedno v grobu. Kako grozne nesreče zadevajo rudarje, o tem beremo pač večkrat. Ali žive zasuje in zapre v jami, ali vdere voda v jamo, ali eksplodirajo plini ali pa pade kdo v brezdanje jame. — Dne 18. julija t. l. se je dogodila v rudokopu v Šentjanžu grozna nesreča, kakršnih se malo primeri. Ta dan je šel zjutraj na delo kopač Janko Gorenjec, ki je delal v jami skupaj z Alojzijem Borštarnjem in Kešetom. Po deveti uri je šel zažgat dve mini, ki ste pa vrgli le malo materiala. Hotel je nabasati zato še dve drugi že izvrtani mini na vrhu navpičnega rova. Borštarn je bil globoko doli na dnu rova. Naenkrat zasilši Borštarn, da kliče Gorenjec iz vsega grla na pomoč. Pogledal je kviško in videl, kako se drži Gorenjec z obema rokama za klin lestve, život pa muvisi nad neizmernim prepdom. V tem trenutku je padel na dno rova Gorenjecev klobuk in trije, kakor srednje buče veliki kosi premoga. Borštarn se je komaj umaknil v stranski rov, da ni bil zadet. Ker ni več padalo, je šel pogledat, kaj je z Gorenjcem. Videl je, da visi še vedno nad prepdom in da z nogami nikakor ne more na leste. Gorenjec ga je tudi prosil, naj mu gre za božjo voljo hitro djeti noge na lesto, ker jih sam ne more in ga moči v rokah zapuščajo. Borštarn je švignil, kakor maček po lestvi navzgor in mu potegnil noge na klin lestve, toda Gorenjecu so noge popolnoma odpovedale: nič se ni mogel upreti na nje. Borštarn ga je moral po vseh lestvah dol do dna rova skoraj nesti. Od tam so odpeljali Gorenjca na dom in poklicali zdravnika, ki je konstatiral, da ima Gorenjec zlomljen križ (vretinico) in da je ves spodnji život od pasu navzdol popolnoma mrtev in neobčuten. Oddali so Gorenjca v bolnišnico. Kaj je vzrok temu, da se je Gorenjec zlomil križ, tega Gorenjec sam ne ve natančno. Domneva se pa, da se je od prvih dveh min vrženi material začel rušiti, ko je stopil Gorenjec po lestvi navzdol, da ga je od treh kakor buče debelih premogovih kosov, ki so padli potem na dno rova, zadet eden na hrbet in mu ga zlomil. Obenem mu je izbil klobuk z glave in noge s klina lestve, tako da je obvisel Gorenjec nad tem groznim prepdom za roke na klinu lestve. Z nogami ni mogel več na lesto, ker je bil mrtev ves spodnji život in ni mogel geniti z nobeno nogo. Če bi ga ne bil rešil Borštarn iz tega mučnega položaja, bi bil omagal, spustil se z rokama in bi bil padel v silno globčino ter se gotovo ubil. Sicer pa bogve, če bi ne bilo to zanj boljše, ker je mogoče, da mu bo ostal spodnji del života vse življenje mrtev in torej ne bo mogel morda nikdar več hoditi.

Izseljevanje na Dolenjskem. Iz Novega mesta se nam poroča: 'Ali ni to obenem gnev in žalost vzbujajoča ironija: Klerikalni deželni odborniki dan za dnem po deželnih avtomobilih zapravljajo ljudske žulje, na shodih obljubujejo ubogemu kmetu zlate gradove, se predstavljajo kot odrešitelji še posebno kmečkega ljudstva, za katoliški šod romana tudi iz Dolenjske tisočaki večino ma od lačnih ust pritriganega denarja ravno ob času, ko slabo vreme in ujme obljubljajo slabo letino — iz Dolenjske pa roma ne več samo na stotine, marveč že na tisoče najboljših delavnih moči v drugo domovino, v Ameriko. Samo z novomeškega kolodvorja je do sedaj letos odšlo čez 3000 ljudi večino iz novomeškega okraja in Bele Krajine v Ameriko in na Prusko. Koliko pa je kontrabandarjev, ki se izseljujejo brez potnih listov ali z napačnimi dokumenti in ki se zaradi policijske kontrole na zvičajne načine prerinejo do Gorenjske ali na Hrvaško, to je sploh nemogoče, ugotoviti v celoti. Svočasno na drugi strani vsaj kaj imeli od tega izseljevanja; v deželo je prihajal ameriški denar, preje zadolžene kmetije so se razbremenile in izboljšale. Danes se je tudi v tem oziru spremenilo. Kmetije so čimdalje bolj zadolžene, zanemarjene, denarni tok preko »velike luže« se je do malih in neznatnih izjem ustavil. Kmetija roma drugo za drugo na boben — in to je značilno, ravno v najbolj katoliških farah. Kako pri tem trpi javno morala — kar ni čudo, mož več let v Ameriki, žena z otroci sama sebi prepuščena — to je že tako, da bi se o tem grehu izseljevanja dalo pisati cele knjige. Naj za danes zaključimo to žalostno poglavje z žalostno novico, da je novomeško okrajno glavarstvo v enem dnevu izdalo blizu 150 dovoljenj za izselitev.

Potreba meščanskih šol narašča od leta do leta. Vse le pritiska v gimnazije in realke, ki so čimdalje bolj prenapolnjene; zato pa se odklanja vedno več ukaželnih dečkov, ki jih ne morejo sprejeti v srednje šole. Naval na srednje šole pa je še posebno zato tako silen, ker prijavlja za vstop otroke dosti takih roditeljev, ki menijo: Tri, štiri razrede naj napravi fante, potem ga pa vzamem domov. Toda gimnazije in realke nimajo namena, da bi dajale višjo izobrazbo sinovom, namenjenim za dom; te šole pripravljajo mladino samo za višja učilišča, ne pa za vstop v praktično življenje. Za izobrazbo naših srednjih stanov nam služijo strokovne šole in pa meščanske šole. Kdor je določil sina, da mu v poznejših letih prevzame »domačijo«, trgovino, gostilno itd., ta bo poslal dečka v meščansko šolo, kjer se učenec vsestransko izuri v vseh predmetih, ki so potrebni v navadnem življenju. Posebno trgovski in obrtni stan dobivata v meščanskih šolah višjo izobrazbo, ki je v današnjem hudem boju za obstanek tako nujno potrebna. Le škoda, da nimamo Slovenci že več teh prepotrebniš šol. Na Češkem se nahaja v vsakem mestu in v vsaki vasi več meščanskih šol (vseh je na Češkem 536), a na Kranjskem imamo samo dve take šoli: v Krškem (nemško) in v Postojni (s slovenskim učnim jezikom).

Nova šola. Mnogo smo že pisali o gradbi nove šole na Jesenicah z namenom, da vstopalec v sploh občinstvu pojasni, kakor se danes na Jesenicah gospodari. Seveda so nam nasprotni listi ta naša pojasnila sumničilo le kot golo nagajivost, oziroma nehalnost napravim gosp. Skubicu, ki se je po njih mnenju edinele iz ljubezni do bližnjega žrtvoval za jeseniško šolo. Danes pa lahko peljemo dotične gospode, ki so svoječasno slavili Skubica takorekoč kot rešitelja jeseniške kulture, za nos na lice mesta, kjer se stavi, oziroma podira nova šola ter jih tiho na uho povprašamo: »Ali je to tudi fajmoštra Skubica zaslug, da se na račun davkoplačevalcev šolska zgradba, katere se je itak le komaj iz zemlje videla, zopet podira in to zato, ker so bili načrti nepravilno izdelani?« Radovedni smo, kaj bi nam na to vprašanje dotični gospodje odgovorili! Žalibog, da smo primorani danes to novico konstatirati; sicer smo se že itak nadejali, da se cela stvar nikakor ne more gladko rešiti. Da se bodo pa ti gospodje, ki danes široko po stavbenem prostoru semintja korakajo, pušče fine cigarete in smotke in se puste za arhitekta, stavbene mojstre in bogvedi kaj še vse, nazivati, iz nas direktno norčevali in za naš težko, s krvavimi žulji prislužen denar pri zidanju šole raznovrstne eksperimente, mogoče sebi v zabavo uprizarjati, tega si nismo mislili in si to obenem tudi odločno prepovemo. Naša uboga mladina na ta način tudi še ne bo rešena zaduhlih učnih sob s prihodnjim šolskim letom, marveč se bodo trpinčili otroci najmanj še 2—3 leta, ako se gospodom merodajnim faktorjem v krajnem šolskem svetu ne bo stopilo nekoliko na prste. Pričakujemo, oziroma pozivljemo merodajne višje oblasti, da vendar pravočasno posežejo vmes in se natančno informirajo, kaj in kako se dela na stavbnem prostoru za denar davkoplačevalcev. Pri tem se pa nikar ne pustite preslepiti od naših ljudskih voditeljev, znanih pod imenom »ljudske pijavke«. — Zanimalo bi nas tudi izvedeti, ali je res gospod župnik Skubic neomejen gospodar pri krajnem šolskem svetu in čemu sede zraven drugi gospodje, o katerih vsaj upamo, da imajo malo čiste pameti in vendar se ne upajo ziniti besedice. To bi bilo za 20. stoletje vendar malo preveč, da bi Skubic z nami ravnal, kakor za časa rimskih cesarjev Neron s kristjani. Končno povemo pa še dotičnim posestnikom, ki so ob času zadnje občinske volitve trobili v Skubičev rog in se za njega pehali do zadnjega; najbolj oddaljenega Rovtarja, da sedaj lahko z mirno vestjo rečejo: »To je sad našega dela.« Če pa pride čas, da se bodo vršile zopet občinske volitve, pa že veste, kaj imate storiti,

in to je, potrudite se, da prideta v občinski odbor vsaj še oba jeseniška kaplana, mežnar, arhitekt in feldwebel. Zapomnite si dobro!

V Postojni se je v petek pojavil nek človek, ki se je v knjigo tujecev v »hotelu Krona« vpisal za Karola Rudolfa plem. Tittenburgas (ali Tittenburgas) Canonicus iz Dunaja, I. okraj. Stanoval je poprej skozi 8 dni v St. Petru na Krasu. Udeležil se je v St. Petru tudi slavnosti častnikov povodom cesarjevega rojstnega dneva in izjavil, da je vojski kurat v p. V Postojni si je naročil v »hotelu Krona« 2 sobi za stanovanje in izjavil, da bo tu cel mesec prebival. Je zvečer zvečer pa je hotelirja naprosil, da mu posodi 50 kron, ker je svoj denar pozabil v St. Petru, po katerega bo pa danes šel. Po prejemu denarja je danes zjutraj izginil iz Postojne. Poizvedbe so dognale, da ni plačal v St. Petru ne stanovanja, ne hrane in ne voza, s katerim se je prepeljal v Postojno. Z izposojenimi 50 K je odšel neznano kam. Invigilacija v okoliših Postojne je ostala brezuspešna. Ta človek je okoli 70 let star, črno oblečen, s črnim trdim klobukom, belim duhovniškim ovratnikom in nosi očala. Cevelj na levi nogi je na zunanji strani zakrpan. Nima nikake prtljaje. Županstva in drugi uradi se naj opozarjajo in naj povzročijo aretacijo.

Ildrijski rudnik si je ta teden ogledal bivši ministrski predsednik dr. Maks Vladimir baron Beck. V Ildrijo se je pripeljal s svojo družino in se nastanil v hotelu »Pri črnem orlu«. Hotelir Fiala se je potrudil kar najbolje, da je bilo gostu bivanje v Ildriji najprijetnejše. Tako je tudi izrazil baron Beck ob svojem odhodu hotelirki gospe Fialovi svoje popolno zadovoljstvo z izbornim postrežbo v Ildriji.

Kabaretni večer, ki so ga priredili slov. igralci, je bil jako zabaven in prijeten in se je lahko primerjal mnogim podobnim priredbam v večjih krajih. Spored je bil zanimiv in raznovrsten, povrh je pa svirala še vojaška godba. Kot subretki sta nastopili g. Vera Danilova in Režika Thalerjeva in za svoje temparamentno prednašane točke želi obilo zaslužene priznanja. Gospa Otahalova je dosegla lep uspeh s češkimi arijami in slovensko pesmijo. G. Povhe je kot komik novič pokazal, da zasluži simpatije, ki jih živi. Dve velikomestni točki sta bila ples Apačev in ples Kovbojev. V obeh je nastopil g. Rafi Cerar in se izkazal kot eleganten in temperamenten plesalec. Prvi ples je plesal z gđ. Danilovo, drugi ples z g. Molekom — v obeh se je pokazal mojstrski. G. Danilov je srečno in s humorjem nastopil kot slovensko lomeč italijanski cirkus-ravnatelj. Predstavo je zaključila igrice »Njen Teofil«, v kateri je igrala glavno vlogo g. Danilova, njena partnerja pa sta bila gg. Peček in Grom — vsi na občo zadovoljstvo. Večer je bil prav prijeten in občinstvo vseskozi jako zadovoljno.

Poroka. 23. t. m. sta se poročila Koloman Krigolovič, kr. računski aspirant, in Pavla Gostič, učiteljica. — Čestitamo!

Ilirja I. — Ilirja II. 8:2. Včerajšnja tekma, ki se je zaradi narodne manifestacije precej zakasnila, se je vršila ob precejšnjem številu občinstva. Pričakovali pa smo večje udeležbe. Igra sama na sebi ni bila posebno zanimiva, prvo moštvo je popravilo nekoliko svoj zadnji poraz, toda čaka ga veliko delo. Izid igre je bil 8:2 v prid Ilirije I.

Kolo ukraden. Včeraj popoldne ob 3/4. je bilo pred hišo št. 282 v Spodnji Šiški ukradeno starejše kolo, sistema »Puch«, brez prostega teka. Kdor bi o kolesu kaj izvedel, naj blagovoli javiti državni policiji.

Lov krajevne občine Mavčice se boče dne 18. septembra 1913 ob 10. uri popoldne v uradnih prostorih c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju potom javne dražbe v zakup oddal za dobo petih let in sicer od 1. decembra 1913 do 30. novembra 1918. Zakupni in dražbeni pogoji se lahko vopogledajo pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kranju med navadnimi uradnimi urami.

Izgubljeno in najdeno. Izgubljene stvari od časa 8. do 23. avgusta t. l.: Srebrna moška ura s športno verižico, kolesarski plašč (pelerina) s 16 kronami, denarnica s 6 K denarja, denarnica z 8 K denarja, 2 bankovca po 10 K, usnjata blazina, pleten prt za nočno omarico, denarnica s 5 K, srebrna damska verižica, ženski dežnik z modrim robom in ravnim držalom, ročna torbica iz usnja, zlata pestnica, zlat prstan z briljanti, vozno dvigalo, denarnica s 26 K in svetlinjo, denarnica s 5 K, zavitek z molitveno knjižico, 2 izpričevali, domovinski listom in notami za organizacijo, denarnica z nad 30 K denarja. — Najdene stvari v času od 8. avgusta do 23. avgusta t. l.: Rjava denarnica z denarjem, pasja verižica z znakom Ljubljana, srebrna damska ura z verižico, ročna torbica iz ružavega suk-

na, vreča z zidarskim orodjem in stariimi oblekami, zelen damski dežnik, palica s srebrnim držajem, dežnik, rdeč damski čevlji, ročna torbica z rožnim vencem, zlata ura za gospode, denarnica z drobci, denarnica z denarjem.

Aeroplan čez Ljubljano. Sinoči okoli 7. ure je priletel nek aeroplan v smeri od Notranjske proti Štajerski. Najprvo je plovil nad mestom tako nizko, da se je še čul ropot motorja, potem se je pa dvignil tako visoko v višine, da je bil videti kakor glob, naposled je pa jel krožiti ter se spustil na vojašem vezbalušču na zemljo. Kdo je bil v njem, ni nazno.

Samomor v zaporu. V soboto ponoči se je v policijskem zaporu obesil Pavel Železnikar, ki je imel za mesto prepovedan povratek. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Pokojnik je bil za oblast in za občinstvo jako huda nadloga.

Najdeni patroni. Danes sta dva mlada dečka v parku na Slovenskem trgu našla škatuljo, v kateri je bilo v bombažu zaviti okoli 30 samokresnih nabojev. Dečka sta najdenino izročila pristojni oblasti.

Kinematograf »Ideal«. »Junaki 13. polka«, sijajna ameriška veselogra, in pa krasna drama »Sužnji zlata« predstavljata se danes zadnjikrat. Jutri drama »Zadnji pot«. V petek specialni večer z Nordisk dramo »Stara klop« s Psylandrom.

Društvena naznanila.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« naznanja, da so uradne ure za čas od 25. do 30. avgusta vsak dan od 3. do 6. popoldne.

Sokol na Vrhniki se udeleži dne 31. t. m. korporativno javne telovadbe in veselice bratskega društva v Kamniku pri Preserju. Zbiranje ob 1. popoldne v Čitalnici. Na zdar!

Odbor Sokola v Ildriji se tem potom zahvaljuje vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli k lepemu gmetnemu uspehu veselice o priliki javne društvene telovadbe. Imenoma bratskim društvom v Logaicu, Čerknem, Zireh in Spodnji Ildriji za številno udeležbo. Posebno zahvalo častitim damam za znatne prispevke za buffet in sicer Deželovi, Fialovi, Kobalovi, Kogejevi, Kogovskovi, Kosovi, Krapševi, Fani, Mariji in Minki Lapajnetovi, Murnikovi, dr. Papeževi, Pelikanovi, Pirčevi, Plzakovi, Primožičevi, Saksovi, dr. Štverakovi, Tavzesovi, Tejkalovi, Turkovi, Vidčiči in dr. Žižekovi ter gđ. Harmelovi. C. kr. rudniškemu ravnateljstvu in lekarnarju Pircu za prepustitev prostorov za skušnje, oziroma garderobe. Končno toplo zahvalo restavraciji Fiala, ki je v vsakem oziru šla na roko prirediteljem veselice in vrlim sestram za neutrudljivo sodelovanje. Na zdar!

Sokol v Trzinu opozarja na slavlje svojega desetletnega obstanaka, ki se bo vršilo dne 7. septembra t. l. Pri tej priliki razvije društvo tudi svoj prapor. O delovanju in težkih bojih, ki jih je moralo to obmejno društvo bojevati proti svojim različnim sovražnikom, priobčimo obširnejše poročilo v kratkem. Za danes opozarjamo samo na to, da so vozne zveze v Trzinu in nazaj kar najugodnejše. Vobče pa je pripravljali odbor skrbel, da gostom udeležbo na to slavnost čim bolj olajša, in je dočel vse glavne točke na nedeljo, dne 7. septembra popoldne. — Ob pol 2. sprejem gostov na tržiškem kolodvoru, pohod v mesto, razvitej prapora na Glavnem trgu, sprejeto po mestu in odhod na telovadišče, kjer bo že vse pripravljeno, da se potolajijo godrnjajoči želočki. Gostje se lahko odpeljejo z vlakom, ki odhaja iz Trzica ob 10. zvečer in ima zvezo v Ljubljano proti Jesenicam. Društvo »Sokol« je v Trzinu nujno potrebno in je že mnogokrat pokazalo svojo življenjsko silo. Potrebno pa je, da se taka društva tudi kar najizdatnejše podpira. Zato prosimo vsa sokolska društva in prijatelje Sokolstva, da se te slavnosti udeležijo v kar največjem številu. Desetletno slavlje »Sokola« bodi krasna manifestacija za sokolsko misel!

Prostovoljno gasilno društvo v Kamniku je zelo sijajno proslavilo 30letnico obstoja društva, 30letnico obiska N. V. cesarja Frana Josipa I. v Kamniku ter blagoslovljenje nove motorne brizgalne dne 17. avgusta t. l. Društvo se predvsem zahvaljuje kumici, visokorodni gospe Leopoldini baronici Lazarini za njeno izredno naklonjenost in plemeniti dar. Zahvaljujemo se blag. g. c. kr. glavarju baronu Lazarini, kateri je iz posebne prijaznosti pripel osebno priznalne kolajne dvema odlikovančema, zahvaljujemo se vel. č. g. dež. posl. dekanu Lavrenčiču, ki je osebnost blagoslovil novo motorno brizgalno, zahvaljujemo se zastopnikom dež. gasilske zveze (stare), osobito gosp. dež. poslancu Turku, ki je v vnešenih besedah bodril gasilce k požrtvo-

valnemu delu. Zahvaljujemo se na tem mestu sl. kamniškemu salonskemu orkestru in prv. slov. pevskemu društvu »Liri« v Kamniku za požrtvovalno sodelovanje pri popolnanskem slavnostnem koncertu. Zahvaljujemo se tudi vsem zunanjim gasilnim društvom, ki so nas ta dan posetili. Spominjamo se s hvaležnostjo radodarnega kamniškega meščanstva, ki je s svojo darežljivostjo pokazalo, da zna ceniti plemeniti namen gasilnega društva. Zahvalo izrekamo tudi kamniškim gospodičnam, ki so s svojo priznano marljivostjo sodelovale pri slavnostnem koncertu. Zahvaljujemo se sploh vsakomur, ki je na eden ali drugi način pripomogel k sijajnemu uspehu slavnosti. Odbor.

Slavnost prostovoljnega gasilnega društva v Kamniku se je vršila ob najlepšem vremenu. Z zastavami okrašeno mesto nudilo je že v zgodnjih urah slavnostno lice. Gasilni dom so vrli gasilci okrasili z mlaji in zastavami. Ob 9:43 sprejelo je društvo udeležence na kolodvoru. Ob pol 11. vršilo se je blagoslovljenje nove motorne brizgalne. Ceremonije je opravil č. g. dekan Lavrenčič, kateri je kazal dokaj nervoznosti in nepotrpežljivosti. Kumovala je gospa Leopoldina baronica Lazarini, ki je nato podarila društvu bogato darilo za pokritje stroškov nove motorne brizgalne. Gospa baronica imela je pač več smisla in plemenitega čustva do človekoljubnega stremljenja gasilnega društva, nego mogočni gospod dekan Lavrenčič, ki je zastopnike društva, ko so se oglašili tudi pri njem, neprijazno odslavljal. V tem se najbolje demonstrira njegovo versko naziranje o največji Gospodovi postavi: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Toda bodi mu konstatirano, da društvo bode nadaljevalo svoj človekoljubni namen, če je to njemu ljubo ali ne, kajti višja oblastva znajo gasilno društvo višje ceniti nego on. Tako je c. kr. vojno ministrstvo naklonilo društvu podporo v znesku 2000 K. — Po blagoslovljenju povzel je besedo g. glavar baron Lazarini. V krasnih besedah je pojasnil veliki pomen ognjegasnih društev. Poudarjal je požrtvovalnost gasilca, ki zastavlja lastno življenje, da obvaruje svojega bližnjega nesreče. Gasilec ne pozna drugega gesla, nego »Na pomoč« tje, kjer je sila velika. Spominja se našega sivolagega vladarja, ki je bival pred 30 leti v mestu Kamniku. Pozove navzoče, da zakličejo našemu milemu vladarju trikratni »Slava«. Gromoviti trikratni slava zaori na ta poziv g. glavarja. Nato pripne odlikovančema gg. Ivan Glavaču in Francu Tončiču zaslužne kolajne za vestno 25letno delovanje pri gasilnem društvu, želeč jima, da bi jih to odlikovanje bodrilo k še nadaljnjemu vstrajnemu delu na polju gasilstva. Nato se je v imenu društva zahvalil g. Anton Cerer gospe kumici baronici Leopoldini Lazarini, gosp. baronu Lazariniju, vsem navzočim in vsemu kamniškemu meščanstvu, za njegovo radodarnost, ter izrazil upanje, da meščani tudi nadalje ne bodo odtegnili darežljive roke gasilnemu društvu. Na to je povzel besedo g. dež. poslanec in zastopnik deželne gasilske zveze Josip Turk. V krepkih besedah je bodril gasilce naj ne gledajo ne na levo, ne na desno v človekoljubnem delovanju. Poudarjal je, da gasilec ne sme poznati strankarstva. Ožigosal je ostudno gonjo klerikalne večine proti deželni zvezi gasilnih društev, katere se nikoli ni spuščala na politična polja. (Dekan Lavrenčič mrmra zadaj nerazumljive besede.) Obžaluje tudi postopanje mestne občine, katere ne podpira gasilnega društva, kakor bi bila njena prva dolžnost. Na to se je vršila defilacija gasilnih društev, na kar so se društva razšla k obedu. Navzočega je bilo pri dopoldanskim slovesnosti veliko število meščanstva. Deželno zvezko so zastopali: gg. Josip Turk, Vinko Ogorelec in tajnik Mikuz Franc. Udeležila so se naslednja društva: Ljubljana, Šiška, Škofljica, Šmarje, Stob, Mengeš, Trzin, Čerkle, Sp. Idrija, Logatec, Verd, Smartno pri Kamniku, mestno občino sta zastopala župan g. dr. Dereani in podžupan g. Grašek. Popoldne ob 3/4 na 2. izvedlo je kamniško gasilno društvo lepo vajo na Glavnem trgu z novo motorno brizgalno. Vaja je bila vrlo dobro izvedena in se je navzoče občinstvo zelo pohvalno izražalo o dobrem delovanju motorke. Videlo se je, da je moštvo dobro izvežbanj, da zamore krepko stopiti v akcijo v slučaju požara. Ob 4. vršil se je v kopalniški restavraciji koncert. Meščanstvo je kmalu zasedlo prostoren vrt in verando do zadnjega kotička. Koncerta se je udeležila tudi kumica gospa Leopoldina baronica Lazarini, g. c. kr. okr. glavar baron Lazarini, c. kr. okr. komisarja g. dr. Žužek in g. Kette s soprogami, poveljnik c. kr.

praharne in višji dež. sod. svetnik g. dr. Kladva. Sploh so bile vse oblasti častno zastopane. Opazilo pa se je, da mestna občina ni bila zastopana, ki je s tem pokazala, da ji je gasilno društvo trn v peti. Pripomniti je, da je društvo slavilo tudi 30letnico poseta N. V. cesarja Franc Josipa v Kamniku. Ali se mestni občini tudi v tem oziru ni zdelo vredno udeležiti se koncerta? Lep patriotizem! Kljub temu se je razvila na veseljem vrtno živahna zabava. Pridno je sviral sl. kamniški salonski orkester pod spretnim vodstvom skladatelja g. Emila Adamiča, ter žel vsestransko pohvalo. Prvo slov. pevsko društvo »Lira« je zapelo več lepih pesmic, kar je mnogo pripomoglo k povzdigi koncerta. Kamniške gospodične so vrolo pridno prodajale šopke in srečke za srečolov, ki je marsikomu prinesel lepe dobrote. Društvo izročilo je kumici gospe baronici Leop. Lazarini lep šopek svežih cvetic in znak hvalečnosti, kojega je visoka gospa s srčno zahvalo sprejela, ter zatrdila, da za gasilno društvo vedno stori vse kar je v njeni moči. Pozno v noč so gostje razšli. Slavnost končala se je v najlepšem redu in dobro misleči meščani so storili gasilnemu društvu veliko uslugo, pri njegovem blagem namenu. Onim pa ki društvo prezirajo in proti njemu zahrbtno rujejo pa kličemo — — — ne igrajte se z ognjem, da si ne opečete prstov. Pomislite na strašne posledice vaše ostudne gonje. Pozivljamo vas v zadnji uri k preudarku!

K. — J. — S. —

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Nevaren požigalec. France Friškovec, posestnika sin v Mengšu, že večkrat kaznovan zaradi raznih deliktov in že večkrat v preiskovalnem zaporu kot osumljen požigalec, je tako nevaren človek, da se ga vse boji in da ljudje in oblasti vedno s strahom pričakujejo časa, ko pride on iz zapora. V Mengšu je v začetku letošnjega leta že večkrat gorelo. Čudno se je zdelo ljudem, da je gorelo vedno takrat, ko je bil on doma, mir pa je bil v sosesčini, če je bil on pod ključem. Končno pa je vendar tudi Friškovec, dasi prefrigan, zvit in nasilen, našel, kar je iskal. Postal je namreč že predrzen in to posebno zato, ker se mu je vedno posrečilo priti srečno iz preiskovalnega zapora, kadar je bil v njem zaradi požiga. Dne 22. aprila ponoči je v Mengšu zopet gorelo. Ogenj je izbruhnil pri posestniku Žnidarju, po domače pri Ocvirku. Taki, ko je izbruhnil ogenj, so sumili današnjega obtoženca in Ocvirk am je rekel orožniku, ko je ta pritekel na pogorišče, ali že imate tega lumpa. Orožnik je šel nato na njegov dom, aretirat ga je v postelji, kjer je hlinil Friškovec napol oblečen spanje in obenem zaslišal mater in brata obtoženca, ki sta oba izpovedala vpricho dveh priči, da je njen sin, odnosno brat požigalec, ki je že večkrat zanetil ogenj in to celo doma. Nadaljna preiskava je dognala — to ipovedo tudi današnje priče, da je obtoženec dan preje naravnost proti več osebam grozil s požigom, samo tega ni povedal, kje se bo nočjo posvetilo. Obtoženec nastopa nesramno predržno in taji vse ter stavi na laž dosledno vse zaprisežene priče. Mati in brat sta se odpovedala pričevanju, toda njihovo usodno pričevanje v kritični noči so potrdile druge priče. (Obravnava, ki je določena za cel dan in pri kateri bo zaslišanih 26 priči, se nadaljuje.)

Razne stvari.

*** Duhovnik obsojen zaradi špionaže.** Pred dunajskim sodiščem se je v soboto zagovarjal župnik don Andrea Salvadori iz Sala ob Gardskem jezeru, ker je špiuniral. Župnik je v pismo dal nekemu italijanskemu brigadirju pojasnila o potih na gorah Bastione, Cimella in Cimadoro, obenem pa obljubil, da bo dal še druga pojasnila. Pismo so dobili. Župnika so na to prišli v Rivi ter ga aretirali. Sodišče ga je obsodilo na osemnajst mesecev težke ječe, poostrene z enim postom vsakega četrta leta. Na to bo izgnan.

*** Iz ljubosumnosti.** Iz Berolina poročajo: 56letni delavec Bock je streljal na svojo bivšo ljubico, 46letno Elizabeto Gesch, ter jo smrtonosno ranil. Nato je Bock ustrelil še ljubimca Geschove, delavca Borgfelda, naposled pa še samega sebe.

*** Policijski uradniki lastniki tolerančnih hiš.** »Nova Reforma« poroča iz Charkova na Ruskem: Pri ne-pričakovani reviziji v preiskovalni pisarni so konstatirali, da imajo policijski uradniki v mestu dve tolerančni hiši, ki sta jim donasili velike dohodke. Policijski uradniki so izvajali dekleta iz najboljših meščanskih hiš v te tole-

rančne hiše. V eni izmed teh hiš so dobili dve hčeri charkovskega bogatega trgovca Afraksimova, ki so ju policijski uradniki pred štirinajstimi dnevi zaradi dozdevnih političnih zločinov aretirali. Nato so ju toliko časa mučili, da sta se udali. Blizu hleva na dvorišču so našli zakopana tri trupla nesrečnih in zapeljanih deklet, ki so bila grozno razmesarjena. Predsednik preiskovalne komisije, Barbatov, je pobegnil. Uradnike tega oddelka so aretirali.

*** Prepovedano imenovanje.** »Narodni Listy« poročajo: Češka akademija za umetnost in znanost je sklenila, imenovati znanega ruskega arheologa profesorja Uspenskega, ravnatelja petrogrškega arheološkega instituta, za izvanrednega člana akademije. Sklep so predložili protektorju akademije nadvojvodi Franu Ferdinandu. Ta pa ni odobril imenovanja. Imenovani list izjavlja, da akademija v bodoče ne bo več dopisovala protektorju v nemškem jeziku, temveč v češkem.

*** Dve vojni ladji trčili skupaj.** Iz Malmöja poročajo: Okolopnica »Oden« in topničarka »Urd« sta trčili skupaj. Topničarka se je takoj potopila. Moštvo se je rešilo.

*** Delo ljudskega zastopnika.** Iz Krakova poročajo: »Glos Narodu« poroča, da se je zgradba nove sodne palače v Tarnovu oddala potom konkurenčnega razpisa državnemu poslancu viteju pl. Slivinskemu, čeprav je bila njegova ponudba za 361.000 kron višja nego ponudbe ostalih konkurentov.

*** Umor in samomor.** Iz Lvova poročajo: V poštnem valku Sambor-Lvov je včeraj ustrelil ljudski učitelj Paslavski ljudsko učiteljico Tuhovicevo ter nato samega sebe usmrtil. Vzrok, ker ga ni marala.

*** Atentat v Novem Jorku.** »New York Herald« poroča iz Novega Jorka, da so našli pod oknom kabineta v City Hall, v katerem dela župan Gaynor, pet dinamitnih patron, ki bi lahko poglale vso mestno hišo v zrak. Najbrže so napadalci hoteli oropati blagajne v City Hallu.

*** Šest oseb ustrelenih na ruski meji.** Iz Lublina poročajo, da je ruska mejna straža na ruski meji pri Chotinu ustrelila šest ruskih državljanov, ki so hoteli brez potnega lista prestopiti gališko mejo. Trije so bili na mestu mrtvi, trije pa so utonili, ko so hoteli preplaviti na gališko stran.

*** Velika tatvina.** Iz Petrograda poročajo: Na tukajšnjem kolodvoru finlanskih železnic so vlomili v dve blagajni, v katerih je bilo 70.000 rubljev, ki so jih tatovi ukradli. O tatovih ni sledu.

*** Nesreča v rudniku.** Iz Bangaloreja poročajo: V rovu zlatokopa družbe Misore se je odtrgalo dvigalo. Petnajst oseb je bilo baje pri tem ubitih. Med temi je šest Italijanov, ostali so domačini.

*** Avtomobilska nesreča.** Iz Rima poročajo: Sportnik Ceoli je zavozil s svojim avtomobilom, ko se je hotel izogniti nekemu vozu, v jarek. Pri tem sta bili usmrčeni mati in hči Ceolija, druga sestra pa težko ranjena.

*** Trgovec s človeškim mesom v duhovniški obleki.** Iz Kotorja poročajo, da je dalmatinska policija aretirala nekega zelo nevarnega trgovca s človeškim mesom, namreč ugarskega trgovca Efrajma Geigerja, ki je v duhovniški obleki odpeljal štiri budimpeštanske deklice, s katerimi se je seznanil na promenadi. Deklice je hotel prodati v Solun. Značilno je, da se je oblekel v duhovniško obleko.

*** Kolera.** Iz Sarajeva poročajo: Včeraj so se skoraj v vseh inficiranih okrajih pripetili novi slučajji kolere. V Gornji Tuzli sta zboleli zopet dve osebi ter umrli dve osebi. Postavili so bolnišnico za bolne na kolero. Srbski poglavar v Gračanici je umrl na kolero; v Bosanskem Samacu je umrla ena oseba. V okraju Brčka in v mestu je več oseb zbolelo, posebno pa v krajih Kkakav in Bjela.

*** Podmorski kanal med Angleško in Francijo.** »Echo de Paris« poroča, da se je razpoloženje za zgradbo podmorskega kanala med Angleško in Francijo v zadnjem času tako zelo zboljšalo, da bo načrt najbrže že v prihodnjih petih letih izvršen. V petih letih upajo zgraditi ta predor, ki bo veljal 400 milijonov frankov in v katerem bosta dva tira, oddaljena petnajst metrov drug od drugega.

*** Thaw.** Berolinski »Lokalan-zeiger« poroča iz Novega Jorka, da je Kanada pripravljena, izročiti Harry Thawa kot neljubega priseljence.

*** Napad na hranilnico.** Iz Hamburga poročajo: Včeraj pred deseto uro sta se v avtomobilu pripeljala dva moška pred občinsko hranilnico v Wilhelmsburgu ter vstopila v blagajniški oddelek. Potegnili sta revolverje ter zahtevala od blagajnika, naj jima izroči denar. Dva mlada človeka, ki sta bila s blagajnikom v lo-

kalu, sta pobegnili skozi okno. Ker blagajnik ni hotel ugoditi zahtevi, sta ga ustrelila v glavo. Blagajnik se je težko ranjen zgrudil. Nato sta roparja oropala blagajnico. Ukradla pa sta samo 213 mark gotovine. Eden od roparjev je natak z imenom Hamann, ki je pri hranilnici deponiral malo vsoto denarja.

*** Najnovejše neumosti mode.** Slavna pariška gledališka umetnica Polairova je začela nositi majhen zlat obroček v nosu, popolnoma po načinu divjakov. Ker pa v Parizu takoj posnemajo vsako modno neumost, ni izključeno, da bodo tudi to začeli posnemati.

*** Nova princeznja.** V mestu Los Angeles v ameriški državi Kaliforniji se je pred kratkim vršila svatba princa Stanislava Sulkowskega z Marijo Lujizo Freed, hčerjo velikega ondodnega milijonarja. Čeprav so prvotno nameravali veikanške slavnosti, se je vendarle svatba vršila popolnoma natihoma. V poslednjem trenutku se je namreč pojavila v mestu Dunajčanka gospa Meleherova, po poklicu perica, ki je izjavila, da ima večjo pravico do kneza in da bo to pravico branila z nohti in zobmi. Takoj si je tudi vzela odvjetnika, ki je izsilil celo sodni ukaz, da se princa aretirajo in zapre, ker ni držal svoje obljube, ki jo je dal svojčas dunajski perici. Tedaj pa sta bila princ in milijonarka že natihoma poročena. In evropski princ se je s svojo dolarsko princezino že podal na svatbeno potovanje, prepuštil pa tistu veselje, da se poravnava z gospo Meleherovo. Milijonar ji je ponudil deset tisoč dolarjev, ki pa jih je junaka žena zavrnila, ker zahteva — 50.000 dolarjev.

*** Aeroplan v Ljubljani zgorel.** Vojaškemu aviatiku Mandlu, ki je pristal včeraj na vojaškem večbališču pri Ljubljani, je zgorel danes opoldne, ko se je pripravil za polet v Gorico, aeroplan.

*** Telefonska in brzojavna poročila.**

*** Dogodki na Balkanu.**

*** Povratek srbskih vojakov.**

Belgrad, 25. avgusta. (Srbski tiskovni urad »Slov. Narodu«.) Današnji dan je izpolnjen od svečansti pričakovanja zmagovalne srbske vojske in odkritja spomenika Karagjorgja, ki ga je izdelal kipar Vučetić. Že včeraj zvečer so prišle množice tujcev v Belgrad in celo noč so prihajale nove množice. Že zgodaj zjutraj so bile belgradske ulice polne ljudstva, ki je gromovito pozdravljalo vojsko. Vse mesto je okrašeno z zelenjem in zastavami. Na vseh cestah, koder bo hodila vojska, so postavljeni slavloloki. Vsa javna poslopja so okrašena.

Ob sedmih zjutraj je krenila srbska vojska z Banjice, kjer je že od ranega jutra čakala nepregledna množica. Ljudstvo je spremilo vojsko v mesto. Pred armado je jahal prestolonaslednik Aleksander s svojim štabom. Pred mestom so jih čakale belgradske dame s celimi kočijami polnimi cvetja ter okrasile častnike in vojake. Zlasti se je opazalo, da je sodelovala tudi hčerka ruskega poslanika Hartvika.

Srbska vojska je prikorakala v mesto po Šumadijski ulici skozi krasen slavlolik, kjer so prestolonaslednika pričakovali narodni, občinski in društveni zastopniki ter pozdravili njega in vojsko. Zastopstvo narodne skupščine, župan in razne korporacije so mu izročili meč z napisom. Kolo srbskih sester je izročilo spominsko zastavo ter ga okrasilo, kakor druge junake z venci. Tudi Hrvati so podarili en venec.

Prihod srbske vojske je bil izredno impozanten in prisrčen. Vsak vojak, vsak konj, vsak top je bil posut s cvetjem, okrašen z lorvorjevim vencem in rožami. Vsak vojak je dobil lorvorjevo vejico, častniki tudi cele vence. Vse to lorvorjevo okrasje je prišlo iz Dalmacije. Cela Šumadijska in Nemanjeva ulica sta bili posuti s cvetjem kakor da bi ležale preproge.

Vojska je krenila nato po Karagjorgjevi ulici na Kalemegdan, kjer so se bili zbrali okrog spomenika zastopniki vseh oblasti in korporacij ter skoro ves diplomatski zbor in tuje zdravniške misije. Vojvoda Putnik je bil prisrčno pozdravljen, istotako kakor prestolonaslednik, kateremu so vsi zastopniki po vrsti čestitali. Okrog pol 11. se je pripeljal kralj s princu Arzenom, Jurjem in Pavlom ter suito.

Ko sta si kralj in prestolonaslednik stala nasproti, ga je objel in poljubil ter mu pripel zlato medaljo za hrabrost in lorvorjevo vejico. Metro-polje je nato služil božjo službo ter nato govoril k odkritju Karagjorgjevega

ga spomenika. Kralj je prečital nato prisrčen govor, v katerem hvali in slavi srbsko vojsko ter je položil ob spomenik srebrn venec, za njim pa so poklonili vence vsi principi. Minister prosvete Ljuba Jovanović je razjasnil nato pomen Karagjorgja, vojni minister Božanović pa je dal izraza zadovoljnosti, da je bil spomenik odkrit ravno na ta dan. Župan Davidović je nato prevzel spomenik ter se je zahvaljeval vojski v imenu celega srbskega naroda. Položenih je bilo še mnogo drugih vencev, med njimi tudi od Srbov izven Srbije ter od meščanov novih srbskih mest. Tudi Hrvati in Slovenci so položili po en venec. Po odkritju se je kralj vrnil na dvor. Celo pot mu je ljudstvo prirejalo ovacije in ga obšipalo s cvetjem. Infanterija, ki se je razporedila od Kalemegdana do dvora je napravila špalir ter je počakala tako dolgo, da je kralj došel na dvor. Prestolonaslednik je nato prevzel povelje ter je vojska defilirala pred dvorom. Defiliranje je trajalo eno uro ter se ga je udeležil tudi en polk konjenice ter cela divizijska artilerija z oddelki strojnih pušk.

Včeraj se je vršila na Kalemegdanu in po celem mestu svečanost narodnega zmagooslavja, ki je razkošno in izredno lepo uspela.

Grki v Trakiji.

Sofija, 25. avgusta. »Agence telegraphique bulgare« poroča: V okraju Seres so Grki zažgali vse gorске kraje in oneseli prebivalcem vse imetje. Prodali so Bolgarom tudi tobak na polju ter izsilili iz prebivalstva Kubališta v okraju Drama 2000 turških funtov in posili vse ženske. Vojaki so slekli ženske in otroke do nagega, da vidijo, če imajo kaj denarja. Vse veljake so umorili, duhovnike pa prisilili, da so služili obrede v grškem jeziku. V samostanu Sv. Dimitra so sežgali svete knjige.

Bolgari in Grki.

Dunaj, 25. avgusta. »Neues Wiener Tagblatt« pravi z veliko samohvalo, da se je dunajski kabinet na prošnjo bolgarske vlade zavzel pri grški vladi za to, da naj ostanejo grške čete v pokrajinah, ki pripadajo Bolgarski, do 29. t. m. in da je grška vlada ugodila tej prošnji.

Solun, 25. avgusta. Grško-bolgarska mejna komisija se sestane v Demirhisarju, da prične s svojimi deli.

Carigrad, 25. avgusta. Neka italijanska vojna ladja je priplula pred Dedeagač.

O položaju. — Odrinsko vprašanje.

Dunaj 25. avgusta. Iz uglednega balkanskega vira se nam poroča o položaju na Balkanu. Odrinsko vprašanje je toliko kakor rešeno in sicer v zmislu, kakor vedno balkanska vprašanja izvemski Skader po principu beati possidentes. Turčija je postavila velesile pred fait accompli in velesile nimajo moči ali ne volje, da bi prisilile Turčijo, da upošteva londonske pogodbe. Odrin bi bilo mogoče rešiti za Bolgarsko le, če bi se Rusija hotela postaviti v tem vprašanju tako, kakor se je postavila Avstrija v vprašanju Skadra. Na to pa ni misliti, zato je Odrin za Bolgarsko izgubljen. Evropski velekbabineti smatrajo odrinsko vprašanje tudi za odpravljeno in nove komplikacije so izključene. To je razvidno iz tega, da hodijo evropski diplomati na dopust. O možnosti nove balkanske zveze pravijo podučeni krogi, da se Grška in Srbija trudita doseči čim tesnejše stike, ker je samo tako mogoče zagurati bukarškemu miru trajnost in posvetiti vse moči civilizaciji novih pokrajin in razvoju države.

Dedeagač. — Grška demobilizira.

Atene, 25. avgusta. Sedem razredov armade je vojna uprava odpustila. Mesto Dedeagač, katero bodo v kratkem zasedli Bolgari, so zapustili vsi grški in mohamedanski prebivalci.

Srbsko-črnogorska meja.

Belgrad, 25. avgusta. Kakor se zatrjuje, je ministrski svet sklenil, da dobi Črna gora mesti Plevlje in Djakovico. S tem je srbsko-črnogorsko mejno vprašanje rešeno.

Nova Balkanska zveza.

Atene, 25. avgusta. Zbližanje Srbije, Črne gore, Rumunske in Grške lepo napreduje. Poštna zveza teh držav je prvi korak, kateremu mu bo sledil v kratkem sporazum na gospodarsko-političnem polju.

Dedeagač in Lagos.

Trst, 25. avgusta. Z ozirom na nemire, ki jih je pričakovati v Dedeagaču in Lagosu je Lloydovo ravnateljstvo odredilo, da avstrijski parniki ne pristajajo v teh dveh pristaniščih.

Bolgarsko-turška konferenca.

Carigrad, 25. avgusta. Kakor se čuje, je dobil bolgarski posredovalec Načević, ki je sredi konference z veli-

kim vezirjem, iz Sofije nove instrukcije, da naj se s porto oficijalno pogaja radi Odrina. Veliki vezir je izjavil, da Turčija ne bo zasedla Dedeagača.

Odlikovanja.

Belgrad, 25. avgusta. Kralj je odlikoval notranjega ministra Protića in finančnega ministra Pačuja z velikim križem Karagjorgjevega reda. Tudi ostali ministri so dobili odlikovanja.

Ratifikacija miru.

Bukarešta, 25. avgusta. Danes dopoldne se je izvršila v zunanjem ministrstvu izmenjava ratifikacij bukarškega miru. Srbijo in Črno goro je zastopal poslanik Ristić.

Bercholdov albanski kolega.

Vallombrosa, 25. avgusta. Albanski zunanji minister Mufid beg je došel z albanskim justičnim ministrom Poga begom sem, da se posvetuje z generalnim tajnikom italijanskega zunanjega ministrstva de Martinom. Delj časa sta se razgovarjala ministra tudi z italijanskim zunanjim ministrom ter odpujeta še te dni na Dunaj.

K vprašanju deželnozborske volilne reforme na Češkem.

Praga, 25. avgusta. Češka deželna zveza obrtnih in industrijskih združenj se je zglasila pod vodstvom bivšega deželnega poslanca Slavickega pri deželnem predsedstvu ter vložila protest zoper zvišanje doklad kakor tudi zoper okroitanje deželnega volilnega reda. Deputacija je povdarjala, da bi se vsvarilo zastopstvo delavcev in agrarcev, medtem, ko bi se popolnoma pozabilo na zastopstvo trgovskih in obrtnih krogov. Če bi se pa kljub protestu vsvaril oktroi, zahtevajo pa tudi ti krogi v deželnem gospodarstvu svoj zastop.

Razmere na Češkem.

Praga, 25. avgusta. Češko provincialno časopisje poroča, da se v čeških krogih zopet ventilira načrt, da naj češki tajni svetniki poudče cesarja o razmerah na Češkem.

Praga, 25. avgusta. Eksekutivni komite čeških agrarcev je v svoji včerajšnji seji zopet razmišljal o enotnem opozicijskem nastopu čeških agrarcev v parlamentu. Češki agrarci so sklenili, da pripomorejo k opoziciji češke delegacije v državnem zboru, zato pa naj se skliče shod čeških državnih poslancev.

Manevri na Južnem Češkem.

Dunaj, Letošnji veliki manevri na Južnem Češkem imajo sledeči spored: 13. septembra zbiranje na izhodiščih, 14. septembra začetek vojnih operacij ob 12. opoldne, začetne operacije, 15., 16. in 17. septembra razvoj bitke, 18. septembra odkorakanje na železniške postaje, 19. septembra železniški transport, Velike manevre vodi nadvojvoda prestolonaslednik Fran Ferdinand.

Shod poslancev poljske ljudske stranke.

Krakov, 25. avgusta. Na 30. t. m. je sklical načelnik poljske ljudske stranke posl. Stapiński vse državne in deželne poslance stranke na shod, ki bi naj končno veljavno sklepal v zadevi deželnozborske volilne reforme in o uvedbi pomožne akcije za povodnji prizadete. Obravnavalo se bo tudi o izseljevanju.

Bivši dež. in drž. poslanec Hajek umrl.

Pisek, 25. avgusta. Bivši deželni in drž. poslanec Hajek je 24. t. m. tu v 78. letu svoje starosti umrl.

Atentat na hrvatskega komisarja.

Zagreb 25. avgusta. Včeraj je imel komisar Skerlec 37-2° vročine, ki pa je še vedno naraščala, žila 100. Rana nečista.

Zagreb 25. avgusta. Zatrjuje se, da ni izključeno, da bo treba komisarju baronu Skerlecu vzeti desno roko.

Avstrijsko veleposlaništvo v Petrogradu.

Dunaj, 25. avg. Zatrjuje se, da bo naslednik vpokojenega avstrijskega veleposlanika v Petrogradu sekcijski načelnik v zunanjem ministrstvu grof Szapary.

Mirovni kongres.

Haag, 25. avg. Mirovni kongres je imel včeraj dopoldne svojo zaključno sejo. Kongres je izrekel svojo zadovoljnost s predlogom predsednika Zed. držav Wilsona, da se naj predlože razne diference, ki jih ni mogoče rešiti diplomatičnim putem, mednarodni preiskovalni komisiji ter se je izrekel tudi za razsodišča. Prihodnji kongres se vrši leta 1914 na Dunaju.

Petero oseb utonilo.

Krakov, 25. avg. V vasi Pielnia pri Sanoku je peljal kmečki voz skozi močno naraslo reko Pilico. Voda je voz pograbila in je utonilo vseh pet oseb, ki so bile na vozu in oba konja.

Narodna obramba.

Družba sv. Cirila in Metoda ima letos svojo veliko skupščino dne 8. septembra v Domžalah. Na skupščini predloži družbino vodstvo, oziroma odbor javno poročilo o delovanju in obsežen računski zaključek za preteklo leto. Predloži se pa tudi že nekaj let sem proračun za prihodnje leto. Na zborovanju se stavijo razna vprašanja, razni predlogi in želje. Volijo se tudi novi odborniki. Ciril-Metodova družba je za nas Slovence, več kot za Nemce »Schulverein« in za Italijane »Lega nazionale«. Naša skupščina je velike važnosti, ter je ni prezirati. Pričakovati je torej, da odpošljejo vse poročila svoje zastopnike na zborovanje v Domžale. Želeti je tudi, da člani in prijatelji družbe in sploh Slovenci, ki se zanimajo za proubo, napredek in narodno obrambo slovenskega naroda, se udeležijo kar v največjem številu zborovanja dne 8. septembra v Domžalah.

Slovinci in Rusija.

Marica II.

Kako malo poznajo Slovenci Rusijo, to je kar naravnost smešno, ako bi ne bilo sramotno in žalostno za nas, pa brez zamere, rojaki, takoj dobite dokaz pravičnosti mojega očitja. Dokaz je popolnoma resničen, akopprav je podoben dovtipu. Vozila sem se te dni nekje po Slovenskem s svojim sinom, ki nosi uniformo ruskega dijaka - gimnazijca. Ruska čepica je opozorila nase mladega gospoda, kateri se je seznanil z mojim ruskim dijakom in pozneje z menoj. Gospod, mlad slovenski jurist (naj mi ne zameri, da ga vlečem čez zobe) ni ravno slabo govoril po ruski. Pravil mi je, da se ravnokar vrača — iz Rusije, kjer je potoval celi mesec, da bi se izvežbal v ruski govorici, a ruski se je učil v ruskem krožku na Dunaju, če se ne motim. Na moje vprašanje, kje je bil v Rusiji, rekel je, da se je čez Varšavo peljal — v Baranoviči. Le - ti so mi kar sapo zaprli. Veste kaj in kje so v Baranovičah ste se ruski učili? Sveti, veliki Bože, kaj takega je menda zmogel le Slovenec. »Pa zakaj se vozite poznati Rusijo čez Varšavo?« — Čez Voločki v Kijev, kjer so sveta tla za Slovane, je najbližja pot, in potem naprej v Moskvo, srce Rusije. Povedala sem mlademu gospodu, da je prav sedaj v Kijevu vsesriska razstava, nekaj tako bogatega, izvanrednega, impozantnega, kar se redko vidi in nikdar ne pozabi. »Vi ste pa sedeli v židovsko - poljskih Baranovičah, sem ga morala speči. Hudomušni, nevzdržni smeh me je dušil, pa sveta jeza nad slovensko, nedolžno »naivnostjo«, da ne rečem drugače, je vzela svoje. Moje ustnice so se sicer skrivile, a izražale so nekaj čisto drugega, kakor smeh. »Zakaj se niste obrnili za informacijami v ruski krožek?« (Pa kaj, če pa je bil učitelj ruskega jezika v ruskem krožku na Dunaju. — Poljak, gotovo žid.) »Zakaj niste poprosili sveta, kako urediti svoje potovanje v Rusijo, v uredništvu kakšnega večjega slovenskega časopisa?« Ako bi uredništvo samo ne moglo odgovoriti, povedalo bi vam človeka, kateri bi vas mogel poučiti. (Rojaki, odslej naprej bo moj ruski naslov v uredništvu »Slov. Naroda«. Če bote kaj potrebovali, poslužite se ga, jaz sem k vašim uslugam.) V Rusiji je zlato doma, rojaki, in jaz se dostikrat jezim na vas, vidiš, da mrgoli na Ruskem vse polno tujcev kakor koblice. Oni gredo in dobro vedo kam, Slovenci pa so rajši doma za pečjo poleg babice.

Koliko trdih srebrnih rubljev n. pr. služijo Nemci v ruskih srednjih šolah, kjer so učitelji nemškega jezika! Koliko Francozov in Angležev si polni žepe z ruskim zlatom! Slovence pa, ki so profesorji v ruskih šolah, lahko na prstih preštejem, Slovenka je menda samo ena, in ta sem... jaz. Skušnja pa, katero je treba napraviti v to svrhu, da se potem dobi profesorsko mesto, za učitelje in učiteljice novih jezikov ni Bog vedi, kako težka.

Pozor slovenska inteligenca! Izpodirimo Nemce iz ruskih srednjih šol, kolikor se da. Kdor ima potrebno naobrazbo (srednjo šolo, učiteljske, licej) in ima pedagoško žilico, ima lepo bodočnost v Rusiji, tako da se naj potolažijo slovenske gospodične, katerim je neki slovenski modrijan, če se ne motim, v 176. številki »Slov. Naroda« svetoval, naj vzamejo v roke šivanko, kuhačo in kuharske knjige, naj šivajo in kuhajo in... čakajo ženina.

Slovenke, kdor ima glavo in očeta z nabito denarnico, naj se gre učiti, naj razven kuhinje in kuharskih umotvorov spozna še druge vede, naobrazba celo šivanki in kuhači ne more prinesiti škode, dajte nam duševno razviti, naobraženi mater! Da pa ne bodo pogibavali vaši gospodje tovariši, vsled vaše konkurence, katera jih tako straši, da vam tišče v XX. stoletju šivanko in kuharsko knjigo v roke in vas odganjajo od sveta naobrazbe, učite se pridno novih jezikov, svet je velik, posebno vam pa priporočam Rusijo, če ne morete najti službe doma. Naši gospodje pa naj sede doma s svojimi šivankaricami in kuharicami, če v XX. stoletju zahtevajo tako malo od svojih zakonskih polovic. Učite se ruski, a v Baranoviči se nikar ne hodite ruski učiti!...

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 23. avgusta: Marija Jekovec, učiteljeva vdova, 63 let, Rimska cesta 24. — Marija Triler, hči tovarniškega delavca, 4 leta, Strelška ulica št. 15.

Dne 24. avgusta: Stanko Višnikar, rejenc, 4 tedne, Strelška ulica št. 15. — Marija Černe, posestnikova žena, 70 let, Radeckega cesta 9.

Naznanjamo v svojem in v imenu vseh ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znanecm pretužno vest o smrti iskrenoljubljenega očeta, strica in brata, gospoda

Ivana Zettel
nekdanjega poštarja na Bledu in učitelja v p.

ki je danes, dne 24. avgusta ob 6. uri zjutraj po težkem trpljenju, previden s sv. zakramenti za umirajočega v 82. letu svoje starosti blaženo zaspal v Gospodu.

Zemski ostanke dragega pokojnika se bodo v torek, dne 26. t. m. ob četrt na 8. zjutraj blagoslovili in nato položili k zadnjemu počitku. Sv. maše zadušnice se bodo darovale takoj v tukajšnji župni cerkvi.

Škofja Loka, 24. avgusta 1913.

Ana Repar roj. **Zettel**,
Marija Zettel,
hčere.

Pogrebni zavod A. Margot, Škofja Loka.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm prežalostno vest, da je naša nadvse ljubljena mati, stara uati, gospa

Marija Brecljnik
rojena **Tratnik**

danes zvečer ob 11. uri, previdena s tolažili sv. vere, v starosti 68 let po dolgi, mučni bolezni mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajnice bo v ponedeljek 25. avgusta ob 5. popoldne iz hiše žalosti, Spod. Šiška 75, kjer se truplo blagoslovi in prepelje na pokopališče v Dravljah in tam položi v rodbinsko rakev. Posmrtno maše se bodo brale v Spodnji Šiški.

Bodi rajnici ohranjen prijazen spomin.

2990

Spodnja Šiška, dne 23. avgusta 1913.

Žalujoči ostali.

Borzna poročila.

Grafen burz danajke borze 25. avgusta 1913			
Mališinski papirji.		Denar	Blagovna
4% majevna renta	82-10	82-30	
4 1/2% srebrna renta	85-88	86-05	
4% avstr. krona renta	82-25	82-45	
4% ogr.	81-30	81-50	
4% kranjsko deželno posojilo	—	94-50	
4% k. o. čelne dež. banke	84-50	85-50	
Srečke.			
Srečke iz 1. 1860 %	450-—	460-—	
" 1864	669-—	670-—	
" tisk	287-50	295-50	
" zemeljake 1. izdaje	279-50	289-50	
" II.	249-—	259-—	
" ogrske hipotečne	233-50	241-50	
" dan. komunalne	469-—	479-—	
" avstr. kreditne	474-—	484-—	
" ljubljanske	63-75	67-75	
" avstr. rdeč. križa	53-75	57-75	
" ogr.	33-50	37-50	
" banilika	27-75	31-75	
" turške	227-50	230-50	
Dolgoro.			
Ljubljanske kreditne banke	415-—	420-—	
Avstr. kreditnega zavoda	624-25	625-25	
Dunajske bančne družbe	513-—	514-—	
Južne železnice	128-50	129-50	
Državne železnice	703-25	704-25	
Alpine-Monten	933-75	934-75	
Češke sladkorne družbe	351-—	355-50	
Zivnostenske banke	263-25	264-25	
Valute.			
Cekini	11-43	11-47	
Marki	118-15	118-45	
Franki	95-75	95-95	
Lire	94-10	94-30	
Rublji	253-75	254-50	

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2			Srednji zračni tlak 736 mm		
avgust	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
23.	2. pop.	739-3	23-1	slab jug	jasno
„	9. zv.	739-1	16-2	brezvetr.	„
24.	7. zj.	739-5	11-2	sl. jvjzh.	megla
„	2. pop.	737-9	24-4	sl. zjah.	jasno
„	9. zv.	738-2	18-2	sl. zah.	„
25.	7. zj.	739-0	13-2	brezvetr.	megla

Srednja predvčerajsna temperatura 17-1°, norm. 18-1° in včerašna 17-9°, norm. 17-9°.
Padavina v 24 urah 0-0 mm in 0-0 mm

Srednja predvečerska temperatura 17-1°, norm. 18-1° in včerajšnja 17-9°, norm. 17-9°. Padavina v 24 urah 0-0 mm in 0-0 mm

Kavarna
vse noč
odprta

LEON

Gostilna
Florijanska ulica št. 6.

Razpis.

Porušenje dež. nekdanj Pogačnikove hiše

v Salendrovi ulici v Ljubljani bo oddal deželni odbor potom javne ponudbene obravnave.

Pojasnila daje deželni stavbni urad med navadnimi uradnimi urami. Pismene ponudbe, v katerih naj bodo natančno navedeni vsi pogoji, je predložiti

do 3. septembra t. l. ob 11 dopoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z napisom: »Ponudba za porušenje Pogačnikove hiše v Salendrovi ulici«.

Na nepopolne, oziroma nejasne ponudbe se deželni odbor ne bo oziral. Izrecno si tudi pridržuje pravico, izbrati ponudnika neglede na ugodnost ponudbe, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno obravnavo.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 25. avgusta 1913.

St. 16969.

2988

Razpis.

Za zgradbo vodovoda v vasi Rovte, polit. okr. Logatec

na 37.421 K 38 v proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen proračuna naj se predložijo

do 13. septembra t. l. ob 11 dopoldne

podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečatene z napisom: »Ponudba za prevzeto gradbo vodovoda v Rovtah«.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni ter seznamek enotnih cen za vsa dela in dobave pri izvršitvi hišnih vodovodov.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridržuje pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji se dobe pri deželnem stavbnem uradu (Turjaški trg št. 4) v navadnih uradnih urah za snesek 5 K 20 v.

Od deželn. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 23. avgusta 1913.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 25. avgusta 1913.

Term in.

Pšenica za oktober 1913.	za 50 kg	11-48
Pšenica za april 1914.	za 50 kg	11-97
Rž za oktober 1913.	za 50 kg	8-82
Oves za oktober 1913.	za 50 kg	8-25
Koruzna za avgust 1913.	za 50 kg	8-22
Koruzna za maj 1914.	za 50 kg	7-46

Liljskomlečno milo s konjičkom

Bergmanna & Co., Dččin n. L.

ostane prekoslej nedosežno po svojem učinku proti pegam, dalje neuplljivo za racionalno negovanje kože in lepote, kar potrjujejo vsak dan prihajajoča priznana pisma. Dobiva se po 80 h po lekarnah, drogerijah, parfumerijskih trgovinah itd. Istotako se obnaša Bergmanna lilijna krema »Manera« čudovita za ohranitev nežnih damskih rok; v lončkih po 70 vinarjev povsod.

Sladni čaj znamka „Sladin“.

Kri! 50 % prihranka tudi na mleku in sladkorju in okusen zajtrk, južno dosežejo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo sladni čaj. Ako se ga uporablja pri dojenčkih namesto moke za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — Je za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkóczyjev sladni čaj ima ime Sladin in je vedno Moč! bolj priljubljen. Povsod 1/4 kg za 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev lekarnar Trnkóczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih 8 otrok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: lekarnar Trnkóczy; Schönbrunnerstrasse št. 109, Josefstädterstrasse št. 25, Radetzkyplatz št. 4. V Gradcu: Sackstrasse št. 4. Priporočljiv zlasti za one, ki se čutijo bolne in slabe. Za resničnost tega naznanila jamči 5 tukaj navedenih vrčk Trnkóczyjevih, istotako ugodne sodeb zaupanja vrednih oseb.

Lepo posestvo

v Krčevini

15 minut oddaljeno od Ptuj, obstoječe iz 2 hiš, gospodarskega poslopja, vrta, travnikov, njiv, sadonosnika in gozda se takoj proda.

Zemljišča je okoli 10 ha. Natančnejša cena in pogoji se izvedo pri učitelju Kajnihu v Ptuj Herbersteinova cesta 5.

9842

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadne do najfinjšje

žime.

M. Pakič
v Ljubljani.
Neznanim naročnikom se pošlji s povzajem.

Josip Rojina
krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši
Franca Jožefa cesta 3.
konkurira z največjimi tvrdkami glede finega kroja in elegantne izvršitve.
Tovrniška zaloga najfinjših angl. in franc. specijalitete blaga.
Zavod za uniformiranje.

Zdrave, rdečelične otroke hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično ribje olje iz lekarn pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

Zoper kašelj, zasilzenost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljšje preizkušen in mnogostранsko priporočen trpotčev sok. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušenih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva »Ada«.

Vedno sveže gumijske specialitete

Oddajajo se tudi zdravila za člane vseh bolnišnih blagajn.

Razpošlji se 2 krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Josip Čižmár
lekarna pri zlatem orlu
Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

POZOR!

POZOR!

Cvetlični salon
Viktor Bajt
Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.
Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhih vencev.
Priporoča se z odličnim spoštovanjem
Viktor Bajt.
Brzojavi: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Enonadstropna vila

4 minut hoda oddaljena od postaje Trnovo-Bistrica, na glavni cesti, 10 let davka prosta, v krasni legi, z vrhom in nekoliko zemljiščem, se za ceno 10.500 kron **takoj proda**. — Prijazne ponudbe prosim na: **Fran Samsa pri „Želi“ Ilirska Bistrica.** 2968

1 poštni zavitek

(3 kg netto)

:: popolnoma naravnega ::

sirupa iz malin

pošlje franko po poštne povzetju za **K 5.60** c. kr. dvorni založnik lekarnar **G. Piccoli, Ljubljana, Kranjsko.** Pošilja se tudi v sodčih in v steriliziranih steklenicah.

2 učenke

za šiviljski obrt 2929

sprejme v modni salon Katinka Lapajne v Idriji št. 408.

V najem se vzame

trgovina

z mešanim ali manufakturnim blagom. Ponudbe pod „Trgovina“ poštno ležeče **Celje.** 2923

Prodajalka

papirne ali galanterijske stroke, dobro izvežbana moč, **se sprejme.** Pismene ponudbe na naslov: „**Poštni prodal št. 46.**“ **Celje.** 2985

Iščemo delovodjo

za gradbena dela na železnici s primernimi študijami in temeljito daljšo prakso pri železniških gradnjah. Vstop takoj. **Ing. J. Skobrne & Ing. D. Gustinčič, Trst, via Nuova st. 32.**

Posestvo v Ljubljani

Karlovaška cesta št. 28 obstoječe iz hiše z dobro idočo gostilno, hleva, vrta in travnikov se ceno **proda.** Hiša je posebno pripravna za mesarsko obrt, ki nudi vse udobnosti. Več se poišve ravnotam. 1829

Iščem k svojim otrokom

učiteljico ali vzgojiteljico

z znanjem slovenskega in nemškega jezika kakor tudi zmožnostjo nekoliko v glasbi (klavir) in poduk otrok, ki obiskujejo ljudsko šolo. Prednost imajo le boljše moči, plača po dogovoru, vstop takoj. — **Karel Seunig, Ljubljana.** 2977

Sprejme se

kontoristinja

za trgovsko pisarno, zmožna slovenskega in nemškega jezika. Predpogoji: lepa pisava, dobro izvežbana v stroje-pisu in povsem zanesljiva računarica.

Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“. 2978

Hiša na deželi v celjski okolici.

Priložnostni nakup. 2960

4 sobe, 2 kuhinji, 2 jedilni shrambi, 2 drugi čumnati in različni postranski prostori, pralnica z dvema kotloma, velike dvoranice, 2 svinjaka, vse z opoko krito, dvorišče za perutnino, velik izboren zelenjadni vrt, vse prisojno ležeče, brez prahu, z lepim razgledom na okoli ležeče gozdovite vrhove in na 10 minut oddaljeno mesto, 10 let davka prosta **se proda.** Cena 12.000 K, na roko 2 do 3500 K. Pojasnila daje g. **Mihail Maček, čevljarški mojster v Celju, Cerkevni trg št. 1.**

Gosp. in konsumno društvo v Lokvi pri Divači prodaja svojo

prodajalno z mešanim blagom.

Prodajalna je pri glavni cesti na lepem prostoru, ter je lepo opremljena, pravna je tudi za trgovino na debelo, ker stoji ob tako prometni cesti. Oddaljena je 3/4 ure pešpoti od železniške postaje. Zraven prodajalne se proda na željo kupca tudi lep travnik, vse prav pod ugodnimi pogoji. 2843

:: Pojasnila in pogoji pri načelstvu. ::

„Zdravnik žolodca“ je najboljši liker za žolodca.

„Zdravnik žolodca“ je najboljši liker za žolodca.

Sprejme se v mesto v stalno

starejša oseba

ki je zmožna samostojno voditi malo gospodinjstvo. Slovenskega in nemškega jezika zmožne imajo prednost. — Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“. 2936

Sprejme se takoj 2942

dva krojaška pomočnika

v delo. Eden naj je zmožen finega velikega dela, drugi pa poleg velikega dela tudi angleškega krojaštva. Ponudbe ali vprašanja na uprav. „Slov. Naroda“ pod šifro „A. B./2942“.

Razglas.

Prostovoljno gasilno društvo v Gornjem Logatcu razpisuje tem potom

delo za zgradbo gasilnega doma.

Delo je preračunjeno na K 2500 in se bode oddalo potom minimalne dražbe s pismenimi ponudbami. Načrt je na vpogled pri načelniku. Odda se skupno, ali vsako delo zase. Gasilno društvo si pridrži pravico oddati delo tudi drugemu kakor najcenejšemu ponudniku. Dražba se vrši

dne 31. avgusta 1913.

Ponudbe je doposlati do 31. avgusta 1913 do 3. popoldan. Varščine se položi 10%.

Odbor.

Kolesarji, zahtevajte

v lastnem interesu nemudoma brezplačno in poštne prosto prvi slovenski pravkar izšli

bogato ilustrovani cenik 1913 za kolesa in posamezne dele.

Poglejte ga pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo **prvovrstno** blago po **najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.**

Karel Camernik & Ko., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12.
Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1913.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-54 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.
7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Straža - Toplice.
9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) (direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.)
11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.
1-20 popoldne. Osební vlak na Škofjo Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).
1-30 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Straža - Toplice.
3-40 popoldne. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.
6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.
7-46 zvečer. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.
10-01 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.
Prihod.
7-25 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona) Vlissingena, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.
8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.
9-52 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.
11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka Tržiča, Kranja.
3-00 popoldne. Osební iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.
4-33 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Linca, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Tržiča, Kranja.
5-51 zvečer. Brzovlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfeste, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).
8-16 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Tržiča, Kranja.
9-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenic, Radovljice, Kranja, Škofje Loke. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).
9-16 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.
11-31 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja.
Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.
Odhod na Kamnik: 7-32, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).
Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Proda se pod zelo ugodnimi pogoji

1) **veleposestvo** pri Litiji (z graščino in gospodarskim poslopjem), nad 270 oralov, lahko tudi več posestnikov skupaj,
2) **novi zidani pritlični hiša** v Rudniku pri Ljubljani, nekaj sveta zraven, za eno družino,
3) **dve enonadstropni hiši** na Selu pri Ljubljani, v katerih bližini se zida nova šola.

Povsod potrebna je v primeri z vrednostjo le prav mala glavica: ad 1) 30.000 K, ad 2) 2000 K, ad 3) 20.000 K. — S posestvom ad 1) združena je pravica lastnega lova — prijetno letovišče.

Pojasnila potom upravništva tega lista ali posredovalne pisarne **Valentin Accetto, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 8.**

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

Novost sedajnosti! Govoreča ura!

Vsakomur na vpogled v prvi, največji in največji urarski trgovini 2937

F. ČUDEN v Ljubljani

samo nasproti Frančiškanske cerkve.

Lastna tovarna ur v Svici.

Naročite veliki cenik tudi po pošti prosto.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filijalke v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

:: Živahna zveza z Ameriko. ::

Delniška glavica K 8.000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje (rente, zastavna pisma, d. inice, srečke itd.) — Valute in devize. — Promese k vsem žrebanjem.

Sprejema vloge na hranilne knjižice ter na žiro in tekoči račun. 373
Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga.
Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskomptira: menice, devize in fakture. — Zavarovanje vredn. papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk brezplačno. — Rembours-krediti. — Borzna naročila. — Inkaso.